

DE RAAD

(OR.en)

5429/1/99

REV 1
LIMITE

JUSTPEN 3

NOTA

van het voorzitterschap

aan de Groep Strafrecht en Gemeenschapsrecht

Nr. vorig doc. : 10722/98 JUSTPEN 80
11381/98 JUSTPEN 91

Betreft : Strafrechtelijke maatregelen ter bestrijding van de namaak van de euro

Voor de delegaties volgt hier een overzicht van de antwoorden op de vragenlijst in document JUSTPEN 80 van het voorzitterschap, betreffende "strafrechtelijke maatregelen ter bestrijding van de namaak van de euro", en op de aanvullende vragenlijst in document JUSTPEN 91. Deze versie bevat ook de antwoorden van de Luxemburgse delegatie.

1. STRAFBARE FEITEN

1.1. Definitie van valsemunterij

Vraag A1: *Kent uw nationale recht op het gebied van strafrecht een definitie van het begrip "valsemunterij"? Valt ook de onbevoegde vervaardiging van echt geld onder het begrip valsemunterij?*

In **Oostenrijk** is strafbaar namaak of vervalsing van geld d.w.z. het vervaardigen van "vals geld" met het oogmerk van het voor het eerst als echt geld in omloop te brengen.

Het Oostenrijkse strafwetboek geeft geen definitie van "geld". Onder het begrip vallen alleen bankbiljetten en muntstukken, voorzover deze wettelijk in omloop mogen worden gebracht (niet voor roulatie bestemde verzamelstukken en biljetten vallen er dus buiten).

Alle bepalingen inzake strafbare feiten waardoor de veiligheid van geldtransacties in gevaar wordt gebracht, zijn ook van toepassing op buitenlands geld.

Het begrip omvat niet het onwettig vervaardigen van echt geld. De toepasselijke bepalingen zijn artikel 232, lid 1, en artikel 241 WvSr.

In de interne **Belgische** regelgeving bestaat er geen wettelijke definitie van het begrip "valsemunterij" of "vals geld"; wel kunnen op basis van de rechtspraak de constitutieve elementen van het misdrijf valsemunterij aangegeven worden. Het moet gaan om hetzij een daad van schepping van een valse munt, namelijk door namaak (een munt scheppen die de authentieke munt nabootst) of schennis/vervalsing (vermindering van de intrinsieke waarde van de munt door wijziging van het gewicht of van de samenstelling of verandering van bepaalde gegevens van de munt), hetzij om een daad van gebruik van valse munten. Het morele element bestaat in het bijzonder opzet. Het moet steeds gaan om munten die wettelijk gangbaar zijn in België of in het buitenland.

Een bijzonderheid in het Belgische recht is dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen metalen munten (artikelen 160-172 Strafwetboek) en bankbiljetten (artikelen 173-178 Strafwetboek).

In **Denemarken** is strafbaar hij die geld namaakt of vervalst om het als echt geld uit te geven, of die zichzelf of anderen nagemaakt of vervalst geld verschaft. Valsemunterij is het vervaardigen van muntstukken of biljetten die eruitzien als echt geld.

Volgens artikel 8 van wet nr. 116 van 7/4/1936 betreffende de nationale bank van Denemarken heeft deze bank het alleenrecht om bankbiljetten uit te geven; met betrekking tot muntstukken is de nationale bank belast met het beheer van de Koninklijke Munt, die krachtens wet nr. 817 van 21/12/1988 munten slaat en uitgeeft. Inbreuken op het privilege van de nationale bank inzake bankbiljetten en muntstukken vallen onder de artikelen 169 en 170 WvSr.

De toepasselijke bepalingen van het strafwetboek zijn artikel 166, lid 1, en de artikelen 169 en 170.

In **Finland** zijn de begrippen omschreven in de voorbereidende werkzaamheden en omvatten ook het illegaal vervaardigen van echt geld.

In **Frankrijk** zijn de verschillende aspecten van het delict nader omschreven door de rechtspraak. Zo hebben de rechtbanken geoordeeld dat de in roulatie gebrachte vervalsing niet perfect hoeft te zijn, maar voldoende uiterlijke kenmerken kan vertonen om het echte geld te schaden. De toepasselijke bepalingen van het strafwetboek zijn de leden 1 tot en met 14 van artikel 442.

In **Duitsland** vallen de volgende handelingen onder het strafwetboek:

1. namaak of vervalsing van geld, onder meer door het een schijnbaar hogere waarde te geven, met het oogmerk om het als echt geld in omloop te brengen of zulks mogelijk te maken,
2. het zich verschaffen van vals geld met dat oogmerk, of
3. het als echt in omloop brengen van vals geld, dat nagemaakt, vervalst of aangeschaft is zoals bedoeld in de punten 1 en 2. De toepasselijke bepaling van het strafwetboek is artikel 146, lid 1, punt 1.

Het illegaal vervaardigen van geld wordt niet als valsemunterij behandeld. Op dit delict is artikel 35 van de wet op de Duitse Bundesbank van toepassing.

In **Griekenland** zijn de begrippen "valsemunterij" en "vals geld" gedefinieerd in de delictsommschrijving: het namaken of vervalsen van Griekse of buitenlandse muntstukken of bankbiljetten, met het oogmerk om ze als echt in omloop te brengen, en het zich met dat oogmerk verschaffen van zulk geld.

De vervaardiging van echt geld door onbevoegden valt onder het begrip valsemunterij, in die zin dat de gelduitgifte exclusief opgedragen is aan de bevoegde autoriteit of gemachtigde dienst. Artikel 207 WvSr is van toepassing.

De **Ierse** wet verbiedt vervalsing van bankbiljetten en namaak van muntstukken. De delicten vervalsing en namaak hebben alleen betrekking op valse biljetten en munten.

De **Italiaanse** wet bevat geen specifieke definitie van "valsemunterij" of "vals geld". De definitie is echter af te leiden uit het strafwetboek, waar de omschrijving van valsemunterij twee soorten handelingen omvat, namelijk a) namaak, en b) vervalsing.

Namaak is het illegaal vervaardigen van een compleet muntstuk dat er als echt uit ziet. Vervalsing is het illegaal veranderen van echte muntstukken. De Italiaanse wet onderscheidt twee soorten vervalsing: het uitwendig knoeien aan muntstukken die er dan uitzien als muntstukken met een hogere nominale waarde, en het verminderen van de intrinsieke waarde ervan.

Er zijn geen specifieke bepalingen over het illegaal vervaardigen van echt geld. Een dergelijke zaak is voor de rechter gekomen. In de Italiaanse rechtsorde wordt echt geld in beginsel omschreven als geld dat door een bevoegde instantie is vervaardigd.

De toepasselijke bepalingen zijn artikel 453, leden 1 en 2, en artikel 454 WvSr.

In het **Luxemburgse** recht zijn de termen "valsemunterij" en "vals geld" als zodanig niet omschreven.

Valsemunterij of muntschennis met de volgende betaalmiddelen zijn strafbaar krachtens het WvSr:

- ° gouden of zilveren muntstukken die in het Groothertogdom al dan niet wettig betaalmiddel zijn (artikelen 160, 161, 164 en 165 WvSr);
- ° muntstukken uit andere metalen die in het Groothertogdom al dan niet wettig betaalmiddelen zijn (artikelen 162, 163, 166 en 167 WvSr);
- ° bankbiljetten die in het Groothertogdom of in het buitenland wettig betaalmiddel zijn (artikel 173 WvSr.)

Volgens een wetsontwerp tot bekrachtiging van het Verdrag van Genève van 20 april 1929 zullen namaak en vervalsing van muntstukken uit goud, zilver en andere metalen, die in het buitenland wettig betaalmiddel zijn, strafbaar worden gesteld.

Nederland benadrukt dat er hoe dan ook afzonderlijke strafbepalingen zijn voor handelingen die normaliter onder de term "vervalsing" vallen. Ook het vervaardigen van geld door een niet-officiële instantie is strafbaar. De toepasselijke bepalingen zijn de artikelen 208, 209, 213 en 214 WvSr.

In artikel 262 van het **Portugese** WvSr wordt valsemunterij als volgt omschreven:

- "1. Hij die geld namaakt, met het oogmerk om het als echt in omloop te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van 2 tot 12 jaar.
2. Hij die door vervalsing de nominale waarde van echt geld verhoogt, met het oogmerk om dat geld in omloop te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar."

Muntschennis is strafbaar krachtens artikel 263 WvSr.

- "1. Hij die muntschennis pleegt door de waarde van muntstukken op enigerlei wijze te verminderen, met het oogmerk om ze als onvervalst in omloop te brengen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 2 jaar of een geldboete van ten hoogste 240 maal een dagelijks bedrag.
2. Dezelfde straf wordt opgelegd aan degene die zonder wettelijke bevoegdheid muntstukken vervaardigt met dezelfde waarde als of een grotere waarde dan het echte muntstuk, met het oogmerk om deze in omloop te brengen of te laten brengen.
3. Poging tot muntschennis is strafbaar."

In **Spanje** is valsemunterij strafbaar krachtens de artikelen 386 tot en met 388. In artikel 386 worden de strafbare handelingen opgesomd. De Spaanse rechtsleer definieert "het maken van vals geld" als "het namaken van geld als wettig betaalmiddel, zodat het er echt uitziet", of "het maken van vals geld met welk procédé of welk materiaal dan ook, als imitatie van wettig geld".

Het WvSr vermeldt "het illegaal vervaardigen van echt geld" niet expliciet als voorbeeld van valsemunterij, wat nog niet betekent dat dit geen delict zou zijn. Alleen geld dat volgens de voorgeschreven regels door de Bank van Spanje is uitgegeven, moet als echt worden beschouwd. In alle andere gevallen is er sprake van vals geld.

In **Zweden** is er geen wettelijke definitie. Het is strafbaar geldige bankbiljetten of muntstukken binnen of buiten het land na te maken of anderszins te vervalsen. In de voorbereidende werkzaamheden van de wet staat dat onder "namaak" de vervaardiging van biljetten en muntstukken wordt verstaan en dat "anderszins vervalsen" bijvoorbeeld betekent dat het uiterlijk van biljetten en muntstukken wordt veranderd. Valsemunterij wordt behandeld in hoofdstuk 14, artikel 6, WvSr.

In het **Verenigd Koninkrijk** is het strafbaar een bankbiljet of beschermd muntstuk na te maken

- met het oogmerk om het als echt in omloop te brengen
- zonder wettelijke bevoegdheid of rechtvaardigingsgrond; dit betekent dat echt geld alleen na wettelijke machtiging kan worden vervaardigd.

Een "bankbiljet" is elk biljet dat in het Verenigd Koninkrijk, op de Kanaaleilanden, het Isle of Man of in de Ierse republiek wettig is uitgegeven, dat in het land van uitgifte gewoonlijk als betaalmiddel wordt of is gebruikt en dat op zicht betaalbaar is. Voorts betekent het elk biljet dat in enig ander land uitgegeven is en er gewoonlijk als betaalmiddel gebruikt wordt.

Een "beschermd muntstuk" is elk muntstuk dat in een land gewoonlijk als betaalmiddel wordt gebruikt of dat voor de toepassing van het desbetreffende wetsonderdeel gespecificeerd is in een verordening van het ministerie van financiën.

De toepasselijke wetgeving is vervat in:

- deel II van de Forgery and Counterfeiting Act 1981 (artikel 28 voor Engeland, Wales en Noord-Ierland, artikel 31 voor Schotland)
- de Custom and Excise Management Act 1979, artikelen 14 en 27.

Vraag A3: ***Welk soort delict zijn volgens uw nationale recht de strafbare feiten in verband met valsemunterij? Wat is de strafmaat?***

Hieronder volgt een overzichtstabel van de antwoorden van de lidstaten. De maximumstraffen variëren van 8 jaar (Zweden) tot 30 jaar (Frankrijk) en levenslange gevangenisstraf (Ierland). De minimumstraffen zijn drie maanden gevangenisstraf of minder en/of een geldboete.

In verscheidene lidstaten heeft de rechter, ook voor zeer ernstige gevallen, de keuze tussen een geldboete of gevangenisstraf.

Lidstaat	Soort delict	Straf
Oostenrijk	zwaar delict	1 tot 10 jaar gevangenisstraf
België	I. Namaak van zilveren of gouden munten: misdad II. Schennis van dergelijke munten: misdad III. Namaak van munten van ander metaal: misdad IV. Schennis van zulke munten: wanbedrijf V. Namaak of vervalsing van bankbiljetten: misdad.	I. opsluiting van 10 tot 15 jaar (artikel 160 Strafwetboek); II. opsluiting van 5 tot 10 jaar (artikel 161 Strafwetboek); III. gevangenisstraf van 1 tot 3 jaar (artikel 162 Strafwetboek); IV. gevangenisstraf van 3 maanden tot 1 jaar (artikel 163 Strafwetboek); V. opsluiting van 15 tot 20 jaar (artikel 173 Strafwetboek);
Denemarken	zwaar delict	tot 12 jaar gevangenisstraf; vermindering in waarde van bestaande munten: tot 4 jaar gevangenisstraf
Finland	I. valsemunterij II. valsemunterij met verzwarende omstandigheden III. kleine valsemunterij Het gaat telkens om zware delicten; de Finse wet kent in dit verband geen lichte delicten	I. 4 maanden tot 4 jaar gevangenisstraf II. 2 tot 10 jaar gevangenisstraf III. geldboetes of ten hoogste 2 jaar gevangenisstraf
Frankrijk	zwaar delict	ten hoogste 30 jaar gevangenisstraf en 3 miljoen FFR geldboete
Duitsland	zwaar delict	ten minste 1 jaar en ten hoogste 15 jaar gevangenisstraf
Griekenland	I. zwaar delict II. licht delict (in minder ernstige gevallen)	I. 5 tot 20 jaar gevangenisstraf plus geldboete II. ten minste 3 maanden plus geldboete
Ierland	vervalsing of namaak van geldbiljetten of muntstukken	ten hoogste levenslange gevangenisstraf
Italië	delicten tegen het publieke vertrouwen	I. namaken of vervalsen van echte muntstukken (artikel 453, leden 1 en 2, WvSr): 3 tot 12 jaar gevangenisstraf plus geldboete van 1 tot 6 miljoen ITL II. muntschennis (artikel 454 WvSr): 1 tot 5 jaar gevangenisstraf en geldboete van 200.000 tot 1 miljoen ITL

Lidstaat	Soort delict	Straf
Luxemburg	I. Namaak van zilveren of gouden muntstukken: zwaar delict II. Muntschennis met betrekking tot zulke muntstukken: zwaar delict III. Namaak van andere metalen muntstukken: zwaar delict IV. Muntschennis met betrekking tot zulke muntstukken: zwaar delict V. Namaak of vervalsing van bankbiljetten: zwaar delict	I. Gevangenisstraf van 10 tot 15 jaar (artikel 160 WvSr); II. Gevangenisstraf van 5 tot 10 jaar (artikel 161 WvSr); III. Gevangenisstraf van 1 tot 3 jaar (artikel 162 WvSr); IV. Gevangenisstraf van 3 maanden tot 1 jaar (artikel 163 WvSr); V. Gevangenisstraf van 15 tot 20 jaar (artikel 173 WvSr).
Nederland	misdrijf	ten hoogste 9 jaar gevangenisstraf plus geldboete van de vijfde categorie
Portugal	I. zwaar delict: vervaardiging met het oogmerk om in het verkeer te brengen II. licht delict: vervalsing om de waarde te verhogen III. licht delict: vervalsing om de waarde te verminderen IV. zonder wettelijke bevoegdheid	I. gevangenisstraf van 2 tot 12 jaar II. gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar III. gevangenisstraf tot 2 jaar of geldboete tot 240 maal een dagelijks bedrag IV. zie III
Spanje	zwaar delict	8 tot 12 jaar gevangenisstraf en geldboete van 1 tot 10 maal de nominale waarde van het biljet of muntstuk
Zweden	I. normale gevallen II. minder belangrijke gevallen III. zeer ernstige gevallen	I. ten hoogste 4 jaar gevangenisstraf II. ten hoogste 6 maanden gevangenisstraf III. 2 tot 8 jaar gevangenisstraf

Lidstaat	Soort delict	Straf
Verenigd Koninkrijk	I. - het maken van vals geld met het oogmerk om het als echt uit te geven; - het uitgeven of aanbieden als echt, met of zonder toestemming van de vervalser, van geld dat als vals bekend staat of beschouwd wordt; - het bezitten van geld dat als vals bekend staat of beschouwd wordt, met het oogmerk om het als echt uit te geven - het bezitten van voorwerpen die bestemd zijn om te worden gebruikt bij het maken van vals geld II. - het maken van vals geld zonder wettelijke bevoegdheid of rechtvaardigingsgrond; - het aanbieden zonder wettelijke bevoegdheid of rechtvaardigingsgrond van geld dat bekend staat of beschouwd wordt als vals; - het bezitten van geld dat bekend staat of beschouwd wordt als vals; - het bezitten van materiaal dat bekend staat of beschouwd wordt als bestemd voor het maken van vals geld III. in- of uitvoer van vals geld of ontduiking van accijnzen	I. ten hoogste 6 maanden gevangenisstraf en/of geldboete van 5.000 GBP in de Magistrates Court; ten hoogste 10 jaar gevangenisstraf en/of (onbeperkte) geldboete in de Crown Court II. ten hoogste 6 maanden gevangenisstraf en/of geldboete van 5.000 GBP in de Magistrates Court; ten hoogste 2 jaar gevangenisstraf en/of (onbeperkte) geldboete in de Crown Court III. ten hoogste 6 maanden gevangenisstraf en/of geldboete van 5.000 GBP of drie maal de waarde van de goederen in de Magistrates Court; ten hoogste 10 jaar gevangenisstraf en/of (onbeperkte) geldboete in de Crown Court

1.2. Opzettelijk in omloop brengen van vals geld met medeweten van de vervalser

Vraag B1: *Is dit volgens uw nationaal recht strafbaar? Welk soort delict is dit? Wat is de strafmaat?*

Hieronder volgt een overzichtstabel van de antwoorden van de lidstaten.

Dat de valsemunter zijn toestemming heeft gegeven voordat het geld in omloop werd gebracht, wordt kennelijk niet als relevant beschouwd in het strafrecht van de meeste lidstaten (b.v. België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Luxemburg, Nederland, Zweden, Verenigd Koninkrijk).

Lidstaat	Soort delict	Straf
Oostenrijk	Strafbaar is hij die, met het oogmerk om vals geld als echt in omloop te brengen, dat geld aanvaardt in overeenstemming met een persoon die heeft deelgenomen aan de valsemunterij (medeplichtige) dan wel van een tussenpersoon. Het louter ontvangen van vals geld, zonder het bovenvermelde oogmerk, is voldoende. De dader hoeft het niet in omloop te brengen.	1 tot 10 jaar gevangenisstraf - Artikel 232, lid 2, WvSr
België	In het Belgische strafrecht wordt dit de "uitgifte" van het vals geld genoemd. Overleg met de vervalers moet voorafgaan aan de uitgifte en houdt meer in dan de loutere kennis of het medeweten: er moet een afspraak bestaan tussen vervalser en uitgever teneinde de valse munten in omloop te brengen. Deze artikelen hebben ook betrekking op de invoer van valse munten en/of biljetten in België in overleg met de vervalers.	Op uitgifte in overleg met de vervalers staan dezelfde straffen als op eigenlijke valsemunterij of muntschennis, overeenkomstig het wettelijke onderscheid (artikelen 168 en 176 Strafwetboek).
Denemarken	Het opzettelijk in omloop brengen van vals geld, al dan niet met medeweten van de vervalser, wordt als strafbaar beschouwd.	Zie A3 Heeft de betrokkene het geld te goeder trouw ontvangen, dan kan de straf beperkt worden tot hechtenis of geldboete.
Finland	De toestemming van de vervalser is niet van belang bij de bestrafing van degene die het geld in omloop heeft gebracht. De vraag is of deze, toen hij het ontving, wist dat het om vals geld ging.	Zie A3 Indien te goeder trouw ontvangen: geldboete of gevangenisstraf van ten hoogste 1 jaar
Frankrijk	Volgens het WvSr zijn strafbaar het in het verkeer brengen van vals geld, alsook het bezit ervan met het oogmerk om het in het verkeer te brengen	10 jaar gevangenisstraf en geldboete van 1.000.000 FFR; ten aanzien van georganiseerde misdaad zijn de straffen 30 jaar gevangenisstraf en een geldboete van 3.000.000 FFR. Artikel 442, lid 2, WvSr

Lidstaat	Soort delict	Straf
Duitsland	Het in omloop brengen is strafbaar als: I. Zwaar delict, als de dader het geld nagemaakt, vervalst of bewerkt heeft met het oogmerk om het als echt in omloop te brengen of te laten brengen; II. Licht delict, als de sub I genoemde omstandigheden niet van toepassing zijn.	I. Gevangenisstraf van 1 tot 15 jaar (art. 146, lid 1, punt 3, WvSr) II. Gevangenisstraf tot 5 jaar of geldboete (art. 147 WvSr)
Griekenland	Het in omloop brengen van geld dat aan de dader, toen hij het ontving, als vals bekend was. Medeweten van de vervalser is niet relevant.	
Ierland	De uitgifte (wat in wezen neerkomt op het gebruik) van vals geld wordt min of meer gelijkgesteld met vervalsing. Ook de uitgifte van vervalste muntstukken is strafbaar. Medeweten van de vervalser of namaker is irrelevant	I. Bankbiljetten: ten hoogste levenslange gevangenisstraf II. Muntstukken: tot 3 jaar gevangenisstraf
Italië	Het opzettelijk in omloop brengen van vals geld met medeweten van de vervalser is strafbaar krachtens a) artikel 453, lid 3, WvSr, als het gaat om nagemaakte of vervalste muntstukken zoals bedoeld in de leden 1 en 2 van dat artikel; b) artikel 454 WvSr, als het gaat om muntstukken waarvan de intrinsieke waarde is verminderd. Het bovenstaande is niet alleen van toepassing in geval van rechtstreekse samenspanning met de vervalser, maar ook bij samenspanning met een tussenpersoon.	Zie A3

Lidstaat	Soort delict	Straf
Luxemburg	De houder die vals geld in omloop brengt is strafbaar krachtens de artikelen 169 en 177 WvSr, als de valsheid of vervalsing hem bekend was. Immers, volgens de artikelen 169 WvSr (muntstukken) en artikel 177 WvSr (bankbiljetten), is strafbaar met gevangenisstraf hij die, hoewel niet schuldig aan deelneming aan de uitgifte of poging tot uitgifte van nagemaakt of vervalst geld, dan wel de invoer daarvan in Luxemburg, zich zulk geld wetens en willens heeft verschaft of pogen te verschaffen, en wetens en willens in omloop heeft gebracht of pogen te brengen.	Gevangenisstraf van 1 maand tot 3 jaar (artikel 169 WvSr, muntstukken). Gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar (artikel 177 WvSr, bankbiljetten).
Nederland	Hij die opzettelijk als echte en onvervalste muntspeciën of munt- of bankbiljetten uitgeeft, muntspeciën of munt- of bankbiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, of deze, uit het oogmerk om ze als echt en onvervalst uit te geven of te doen uitgeven, in voorraad heeft of in Europa invoert, is strafbaar. Het is niet vereist dat degene die het valse geld in omloop brengt op de hoogte is van het opzet van de valsemunter, noch zelfs dat dit opzet aanwezig was. De loutere bekendheid met de valsheid of vervalsing volstaat.	Zie A3
Portugal	Uitgifte van vals geld met medeweten van de valse munten (artikel 264 WvSr): "1. De in de artikelen 262 en 263 bepaalde straffen worden opgelegd aan hem die, in overleg met de dader van de aldaar omschreven handelingen, enigerwijs vals geld uitgeeft of in omloop brengt, onder meer door het te koop aan te bieden. 2. De poging is strafbaar."	zie A3
Spanje	Krachtens artikel 386 WvSr zijn deze feiten op dezelfde wijze strafbaar als valsemunterij.	Zie A3

Lidstaat	Soort delict	Straf
Zweden	Strafbaar is hij die vals geld in omloop brengt.	Zie A3
Verenigd Koninkrijk	De wet spreekt niet expliciet van medeweten van de valsemunter	-

1.3 Opzettelijk in omloop brengen van vals geld zonder medeweten van de vervalser

Vraag C1: *Is dit volgens uw nationale recht strafbaar? Welk soort delict is dit? Wat is de strafmaat?*

A.

Medeweten van de valsemunter is irrelevant in de meeste lidstaten (b.v. België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Luxemburg, Nederland, Zweden, Verenigd Koninkrijk).

Het feit van het opzettelijk in omloop brengen van vals geld is op zich strafbaar in **België**. De onwetendheid van de vervalser wordt niet gespecificeerd. Artikel 169, eerste lid, van het Strafwetboek wordt voornamelijk aangewend voor gevallen waarin het onmogelijk is om het voorafgaand overleg tussen uitgever en vervalser te bewijzen, en bestraft het zich aanschaffen en in omloop brengen van nagemaakte of geschonden munten met een gevangenisstraf van een maand tot drie jaar (wanbedrijf). Gaat het over bankbiljetten dan is artikel 177, eerste lid, van toepassing en is de straf een gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar (wanbedrijf). In beide gevallen gaat het om feiten die onafhankelijk zijn van de namaak/schennis zelf.

Volgens de **Deense** wet is het irrelevant of het valse geld al dan niet met medeweten van de vervalser opzettelijk in omloop is gebracht. Vermelde straffen zijn van toepassing onder A3. Heeft de dader het geld te goeder trouw ontvangen, dan kan de straf beperkt worden tot hechtenis of geldboete.

In **Finland** is medeweten van de vervalser irrelevant bij de bestraffing van degene die het geld in omloop heeft gebracht. Wel relevant is de vraag of hij, toen hij het geld ontving, wist dat het vals was.

Deze regel geldt ook in **Frankrijk**.

De straf bedraagt 10 jaar gevangenisstraf en een geldboete van 1 miljoen FFR; ten aanzien van georganiseerde misdaad bedragen de straffen 30 jaar gevangenisstraf en een geldboete van 3.000.000 FFR (artikel 442, lid 2, WvSr).

In **Duitsland** is het in omloop brengen van vals geld strafbaar, ongeacht of de dader met medeweten van de vervalser heeft gehandeld. Artikel 146, lid 1, punt 3, en artikel 147 WvSr zijn van toepassing (zie A3).

In **Griekenland** is strafbaar hij die geld ontvangt dat hem niet als vals bekend was en het vervolgens wetens en willens als vals in omloop brengt. De straf bedraagt 6 maanden gevangenisstraf of een geldboete (artikel 208, lid 2, WvSr).

Voor **Luxemburg**, zie het antwoord onder B1.

Volgens de **Nederlandse** wet is strafbaar hij die opzettelijk als echte of onvervalste muntspeciën of munt- of bankbiljetten uitgeeft muntspeciën of munt- of bankbiljetten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, of deze met het oogmerk als echt en onvervalst uit te geven of te doen uitgeven, in voorraad heeft of in Europa invoert. Het is niet vereist dat degene die het valse geld in omloop brengt op de hoogte was van het opzet van de valsemunter, noch zelfs dat dit opzet aanwezig was. De loutere bekendheid met de valsheid volstaat.

Artikel 265 van het **Portugese** WvSr betreffende de uitgifte van vals geld bepaalt het volgende:

- "1. Het op enigerlei wijze uitgeven of in het verkeer brengen, met inbegrip van het te koop aanbieden van:
 - a) nagemaakt of vervalst geld als echt of onvervalst;
 - b) in waarde verminderde muntstukken voor de volle waarde, of
 - c) muntstukken die dezelfde waarde als of een grotere waarde dan de echte muntstukken hebben, maar zonder wettelijke bevoegdheid zijn vervaardigd,wordt bestraft met respectievelijk a) gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar, en b) en c) gevangenisstraf van ten hoogste 1 jaar of een geldboete tot 120 maal een dagelijks bedrag.
2. Indien de valsheid aan de dader pas bekend werd nadat hij het geld had ontvangen, wordt hij gestraft met:
 - a) een geldboete tot 240 maal een dagelijks bedrag, in het in lid 1, onder a), bedoelde geval;
 - b) een geldboete tot 90 maal een dagelijks bedrag, in de in lid 1, onder b) en c), bedoelde gevallen."

Medeweten van de valsemunter is dus irrelevant.

In **Zweden** is strafbaar hij die valse bankbiljetten of muntstukken in het verkeer brengt. De onder A3 vermelde straffen zijn van toepassing.

In het **Verenigd Koninkrijk** spreekt de wet niet expliciet van medeweten van de valsemunter.

B.

In **Oostenrijk** is strafbaar, hij die

1. vals geld ontvangt van een andere persoon (behalve medeplichtigen of tussenpersonen, die onder artikel 232, lid 2, vallen) of zich anderszins vals geld verschafft met het oogmerk om het als echt in omloop te brengen, of
2. dit valse geld als echt in omloop brengt.

Er is niet vereist dat het valse geld voor het eerst in omloop wordt gebracht; elke handeling waarbij het wordt doorgegeven is voldoende.

De straf is 3 jaar gevangenisstraf (artikel 233, lid 1, WvSr).

In **Italië** is dit een delict krachtens artikel 455 WvSr (voor papiergeld, zie ook artikel 458). De onder A3 vermelde straffen zijn van toepassing.

Ook de **Spaanse** wet spreekt van samenspanning met de dader. Artikel 386, lid 2, bepaalt het volgende: "Het bezit van vals geld met het oogmerk om het uit te geven of in omloop te brengen wordt bestraft met een straf die een of twee categorieën lager ligt, afhankelijk van de waarde van het geld en de mate van samenspanning met de hierboven bedoelde daders. Dezelfde straf is van toepassing op degene die geld, dat hem als vals bekend is, aanschaf met het oogmerk om het in omloop te brengen".

Het opzettelijk in omloop brengen van vals geld buiten medeweten van de valsemunter is niet uitdrukkelijk vermeld, maar is strafbaar omdat het beschouwd wordt als aanschaf. De straf ligt of een of twee categorieën lager dan de straf die bepaald is in artikel 386, lid 1 (zie A1). Deze straffen worden volgens artikel 70 WvSr als volgt berekend:

- een categorie lager: 4 tot 8 jaar gevangenisstraf (zwaar delict)
- twee categorieën lager: 2 tot 4 jaar gevangenisstraf (zwaar delict).

1.4. Bezitten van vals geld (en ook: ontvangen, zich verschaffen, vervoeren, invoeren, uitvoeren) om het in het verkeer te brengen

Vraag D1: *Is dit volgens uw nationale recht strafbaar? Wordt er onderscheid gemaakt tussen bovenstaande (of eventuele andere) handelingen? Welk soort delict is het? Wat is de strafmaat?*

Onderstaand overzicht bevat de antwoorden van de lidstaten:

Lidstaat	delict
Oostenrijk	Voor het in ontvangst nemen van vals geld: zie B1 en C1 hierboven; voor het zich verschaffen van vals geld: zie C1 hierboven. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen andere handelingen zoals vervoer, invoer of uitvoer. De strafrechtelijke aansprakelijkheid van iemand die vals geld in zijn bezit heeft, hangt daarom af van de wijze van verwerving, hetgeen betekent dat bezit als zodanig niet strafbaar is.
België	De artikelen 169, tweede lid (munten), en 177, tweede lid (bankbiljetten), van het Strafwetboek bestraffen het ontvangen of zich verschaffen van nagemaakte munten of biljetten met het oogmerk deze in omloop te brengen. Het gaat in beide gevallen om wanbedrijven en de straffen zijn respectievelijk een gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar en een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar. Deze artikelen hebben ook betrekking op invoer, uitvoer, verzameling en tentoonstellen van de nagemaakte munten of bankbiljetten. De misdrijven impliceren dat men voor de inbezitneming van het geld kennis heeft gehad van de valsheid. Het bezitten van vals geld waarvan men niet weet dat het vals of nagemaakt is, of waarvan men de valsheid slechts na ontvangst vaststelt, is als zodanig niet strafbaar. Het is echter mogelijk dat dit feit onder de bepalingen over het witwassen van geld valt en onder die noemer bestraft wordt. Het vervoeren zal bestraft worden op dezelfde manier als het bezit.
Denemarken	Het bezitten van vals geld, met inbegrip van het ontvangen, zich verschaffen, vervoeren, invoeren en uitvoeren daarvan, is een delict; er wordt geen onderscheid gemaakt tussen genoemde handelingen omdat het gaat om soortgelijke delicten waarvoor dezelfde straffen gelden als onder A3 en B1.
Finland	Al deze handelingen zijn zonder onderscheid strafbaar als valsemunterij. Voor de straffen zie A3.
Frankrijk	Artikel 442, lid 2, WvSr stelt het vervoer van vals geld strafbaar. De straf is 10 jaar gevangenisstraf en een boete van 1 miljoen FRF. Indien er een criminele organisatie bij betrokken is, is de maximumstraf 30 jaar gevangenisstraf en een boete van 3 miljoen FRF. Vervoer is als zodanig strafbaar zonder dat bewezen hoeft te worden of het de bedoeling was het vals geld in omloop te brengen. Wel moet opzet worden aangetoond, bv. dat de chauffeur wist dat hij illegale goederen vervoerde.
Duitsland	De strafrechtelijke aansprakelijkheid van iemand die vals geld in zijn bezit heeft hangt af van de wijze van verwerving, hetgeen betekent dat bezit als zodanig niet strafbaar is. De bezitter kan echter worden gestraft omdat hij zich vals geld heeft verschaft, indien hij zich het geld verschaftte met de bedoeling het als echt geld in omloop te brengen of daartoe de mogelijkheid te scheppen.
Griekenland	In de betrokken bepaling wordt alleen het woord "verschaffing" gebruikt, dat zowel ontvangen als bezitten inhoudt, zonder dat vervoer, invoer en uitvoer expliciet worden vermeld.

Lidstaat	delict
Ierland	Het zonder geldige machtiging of zonder goede reden bezitten van een vals bankbiljet is een delict dat met ten hoogste 14 jaar gevangenisstraf kan worden bestraft. Het gaat hier alleen om het bezit, het is niet nodig aan te tonen dat de betrokkene het bankbiljet wilde gebruiken maar alleen dat hij of zij wist dat het een vals biljet betrof. Het delict betreft de verwerving of de ontvangst (lees aanschaf) van een vals bankbiljet. Ook het vervoer van valse bankbiljetten valt onder dit delict. Het bezit van valse munten met het doel die als echt geld te gebruiken is een delict dat met ten hoogste 3 jaar gevangenisstraf kan worden bestraft. Invoer en uitvoer van valse munten is een delict dat kan worden bestraft met maximaal 7 respectievelijk 2 jaar gevangenisstraf. De invoer van valse biljetten of munten is ook in strijd met de Ierse douanewetgeving.
Italië	Het Italiaanse WvSr bevat de volgende bepalingen betreffende deze delicten: a) Krachtens artikel 453, lid 3, kan hij die, hoewel niet rechtstreeks betrokken bij het namaken of vervalsen van munten, in samenwerking met de valsemunter of een tussenpersoon nagemaakte of vervalste munten het nationaal grondgebied binnenbrengt of in het bezit is van dergelijke munten, veroordeeld worden tot 3 tot 12 jaar gevangenisstraf en een boete van 1 tot 6 miljoen ITL. b) Krachtens artikel 453, lid 4, kan hij die vervalste munten van de valsemunter of een tussenpersoon verwerft of ontvangt met het doel die munten in het verkeer te brengen, veroordeeld worden tot 3 tot 12 jaar gevangenisstraf en een boete van 1 tot 6 miljoen ITL. c) Krachtens artikel 454 kan hij die de in artikel 454, leden 3 en 4, beschreven delicten heeft gepleegd met betrekking tot munten waarvan de intrinsieke waarde is verminderd, veroordeeld worden tot 1 tot 5 jaar gevangenisstraf en een boete van 200.000 tot 1 miljoen ITL. d) Krachtens artikel 455 kan degene op wie de artikelen 453 en 454 niet van toepassing zijn (d.w.z. die niet samenwerkt met de valsemunter of een tussenpersoon) en die nagemaakte of vervalste munten verwerft of bezit met het doel die in omloop te brengen, gestraft worden met de in de artikelen 453 en 454 vastgestelde straffen, verminderd met een derde tot de helft. De beschreven handelingen worden bestraft als ernstige delicten.
Luxemburg	- De beschreven handelingen vallen momenteel niet onder het WvSr. Maar volgens het wetsontwerp zal in overeenstemming met artikel 3, lid 4, van het Verdrag van Genève van 20 april 1929, aan de artikelen 169 en 177 WvSr (waarvan sprake in de antwoorden op vragen B1 en C1) een lid worden toegevoegd, ter bestraffing van <u>het ontvangen en zich verschaffen</u> van nagemaakte of vervalste muntstukken (artikel 169) en nagemaakte of vervalste bankbiljetten (artikel 177), <u>met het oogmerk om ze in omloop te brengen</u>. - Krachtens artikel 169 (muntstukken) bedragen de straffen acht dagen tot twee jaar gevangenisstraf. - Krachtens artikel 177 (<u>bankbiljetten</u>) bedragen de straffen zes maanden tot drie jaar gevangenisstraf.

Lidstaat	delict
Nederland	Zie artikel 209 WvSr, onder B1. Het in voorraad hebben of invoeren van vals geld met de bedoeling dat in omloop te brengen is strafbaar. Deze strafbaarstelling moet ruim worden opgevat en heeft ook betrekking op de ontvangst van vals geld met het doel dat in omloop te brengen. De leverancier hoeft niet bekend te zijn. Hij die vals geld vindt of het van iemand anders ontvreemdt, is eveneens strafbaar. Het louter vervoeren van vals geld valt eigenlijk niet onder artikel 209, maar de bijkomende bedoeling dat vals geld in omloop te brengen maakt de vervoerder strafbaar. De vervoerder van vals geld kan daarom als mededader of medeplichtige bestraft worden voor het in artikel 209 bedoelde delict, indien hij weet dat het doel van het vervoer, namelijk het in omloop brengen van het geld, strafbaar is. De uitvoer van vals geld is niet specifiek strafbaar. Alle delicten in verband met valsemunterij zijn op grond van de Nederlandse wetgeving strafbaar. Personen die in het buitenland vals geld in ontvangst nemen, met het doel dat daar in omloop te brengen, kunnen derhalve in Nederland op grond van artikel 209 worden vervolgd. Personen die opzettelijk meegeholpen hebben bij het plegen van dit delict, ook diegenen die het vals geld alleen maar hebben uitgevoerd, kunnen op grond van een in artikel 209 omschreven delict wegens medeplichtigheid worden vervolgd.
Portugal	Dergelijke handelingen zijn strafbaar op grond van artikel 266 WvSr (verwerving van vals geld met de bedoeling dat in omloop te brengen): "1. Hij die a) nagemaakt of vervalst geld als echt of deugdelijk, b) in waarde verminderd geld voor de volle waarde, of c) geld dat dezelfde of een hogere waarde heeft dan het echte betaalmiddel maar zonder geldige machtiging is vervaardigd, verwerft, in zijn bezit heeft, invoert of anderszins voor zichzelf of voor iemand anders het land binnenbrengt teneinde het op enigerlei wijze, met inbegrip van het te koop aanbieden, doorgeven of in omloop brengen is strafbaar, in geval a) met een gevangenisstraf van ten hoogste 3 jaar of een boete, en in de gevallen b) en c) met een gevangenisstraf van ten hoogste 6 maanden of een boete van ten hoogste 60 keer een dagelijks bedrag."
Spanje	Artikel 386, lid 2, punt 1, luidt als volgt "Het bezit van vals geld met het oog op levering of verspreiding wordt bestraft met een straf die een of twee categorieën lager ligt, in het licht van de waarde van dat geld en de mate waarin met eerdergenoemde daders wordt samengewerkt.". Voor het bezit van vals geld met de bedoeling dat te verstrekken of te verspreiden gelden de onder C1 genoemde straffen. Het ontvangen en zich verschaffen van vals geld dient te vallen onder het soort delicten waarop vraag C1 betrekking heeft. Het vervoer, dat niet expliciet wordt genoemd, lijkt gelijkgesteld te worden met bezit. Invoer en uitvoer worden behandeld onder vraag A3.
Zweden	Afhankelijk van de omstandigheden kan de handeling bestraft worden als een poging tot of de voorbereiding van het in omloop brengen van vals geld.
Verenigd Koninkrijk	Het bezit van geld, waarvan men weet of gelooft dat het vals is, met de bedoeling het uit te geven, is een delict. Ook het invoeren of uitvoeren van vals geld is een delict.

1.5. Doorgeven van vals geld

Vraag E1: *Maakt uw nationale recht onderscheid tussen het (voor de eerste maal) in omloop brengen en het enkel doorgeven (van zich reeds in omloop bevindend) vals geld? Zo ja, is het enkel doorgeven volgens uw nationale recht strafbaar? Welk soort delict is het? Wat is de strafmaat?*

In **België, Denemarken, Finland, Italië, Ierland, Griekenland, Luxemburg, Nederland, Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk** wordt een dergelijk onderscheid niet gemaakt, maar zijn beide handelingen strafbaar.

In **Oostenrijk** wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- 1) voor de eerste maal in omloop brengen: artikel 232 (zie A1, A3, B1 hierboven)
- 2) enkel doorgeven: artikel 233 (zie C1)
- 3) te goeder trouw doorgeven: artikel 236 (zie F1 hieronder).

In **Frankrijk** wordt het voor het eerst in omloop brengen van vals geld strenger bestraft (zie B1) dan het opnieuw in omloop brengen door iemand die het vals geld te goeder trouw heeft ontvangen en vervolgens ontdekt dat het om vals geld gaat. In het laatste geval wordt het delict bestraft met een boete van 50.000 FRF.

In **Duitsland** is iemand die vals geld als echt in omloop brengt in alle gevallen strafrechtelijk aansprakelijk. Het WvSr maakt echter wel een onderscheid tussen gevallen waarin de dader geld namaakte of vervalste met de bedoeling het als echt in omloop te brengen of daartoe de mogelijkheid te scheppen, en andere gevallen (zie B1 hierboven).

In **Luxemburg** zijn deze handelingen, naar gelang van de omstandigheden, strafbaar krachtens artikel 168 WvSr (muntstukken), artikel 176 (bankbiljetten), of de artikelen 169 of 177 (zie de antwoorden op B1 en C1).

Artikel 168 WvSr luidt als volgt:

"Hij die in samenwerking met de valsemunters of hun medeplichtigen nagemaakt of vervalst geld in omloop brengt of tracht te brengen, dan wel in Luxemburg invoert of tracht in te voeren, wordt gestraft met dezelfde straffen als de valsemunters en hun medeplichtigen..."

In **Portugal** wordt het doorgeven van vals geld in artikel 265, lid 2, als delict aangemerkt (zie C1).

1.6. Doorgeven en bezitten van vals geld dat te goeder trouw verkregen is

Vraag F1: *Is dit volgens uw nationale recht strafbaar? Bestaan er bijzondere bewijsregels in verband met de goede trouw? Welk soort delict is het? Wat is de strafmaat?*

In **Oostenrijk** stelt artikel 236 WvSr het doorgeven van te goeder trouw ontvangen vals geld strafbaar met ten hoogste 1 jaar gevangenisstraf. Lid 2 van hetzelfde artikel heeft betrekking op een situatie waarin een persoon vals geld namens een derde doorgeeft.

Dergelijke handelingen zijn in **België** alleen strafbaar indien een verdachte te goeder trouw ontvangen geld in omloop brengt nadat hij ontdekt heeft dat het vals is (artikelen 170 en 178 van het Strafwetboek). Iemand die te goeder trouw verkregen geld waarvan hij niet weet dat het vals is, uitgeeft, is niet strafbaar omdat hij niet opzettelijk bedrog pleegt. Overeenkomstig de normale bewijsregels wordt goede trouw altijd verondersteld. Het parket moet bewijzen dat iemand die vals geld heeft uitgegeven wist dat hij vals geld uitgaf.

Volgens de **Deense** wetgeving is het te goeder trouw bezitten van vals geld op zichzelf geen delict op grond van artikel 166 WvSr. De Deense wetgeving bevat geen speciale bewijsregels in verband met goede trouw. Op opzettelijke wetsovertredingen staat ten hoogste 12 jaar gevangenisstraf, met de mogelijkheid die te verminderen tot hechtenis of een boete wanneer het geld te goeder trouw in ontvangst werd genomen. Overtredingen waarbij het gaat om bewuste onachtzaamheid worden bestraft met ten hoogste 3 jaar hechtenis of gevangenisstraf. Wanneer het geld te goeder trouw in ontvangst is genomen kan de straf worden verminderd tot een boete of, bij verzachtende omstandigheden, niet worden opgelegd (artikel 168 WvSr).

In **Finland** zijn deze handelingen strafbaar als een vorm van gebruik van vals geld, met maximaal 1 jaar gevangenisstraf. Er zijn geen speciale bewijsregels van toepassing.

De **Franse** strafvordering stoelt op de vrijheid van bewijs als grondbeginsel. De strafrechter hoeft zich niet te houden aan enige wettige regeling inzake de bewijsvoering. De goede trouw van de verdachte geldt als uitgangspunt dat door de openbare aanklager moet worden weerlegd. Niettemin bestaat er in verband met valsemunterij een aantal specifieke wetsbepalingen met betrekking tot verdachten die na het plegen van het misdrijf "actief berouw" tonen. Eenieder die betrokken is bij de planning van enig met valsemunterij verband houdend delict, de bevoegde instantie daarvan in kennis stelt en aldus voorkomt dat het delict wordt gepleegd, geniet een wettelijke vrijstelling van straf. Voorts wordt de maximumstraf met de helft verminderd voor wie een van de volgende delicten aanbrengt: de vervaardiging, het vervoer, het in omloop brengen en het bezit van vals geld.

In **Duitsland** is het opnieuw in omloop brengen een delict dat bestraft kan worden met een gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar of een boete. Het in bezit hebben van te goeder trouw ontvangen vals geld is geen delict.

Op grond van de **Griekse** wetgeving is het te goeder trouw bezitten van vals geld strafbaar wanneer het gaat om iemand die van een andere persoon vals geld heeft ontvangen, waarvan hij dacht dat het echt was en niet wist dat het vals was en het vervolgens in omloop heeft gebracht ondanks het feit dat het vals geld was (artikel 208, lid 2, WvSr). Hierop staat een gevangenisstraf van ten hoogste 6 maanden of een boete.

In **Ierland** kan iemand die ervan beschuldigd wordt opzettelijk nagemaakt of vervalst geld te hebben doorgegeven zich er niet op beroepen dat hij het geld te goeder trouw heeft gekregen. Ook wanneer hij beschuldigd wordt van het bezitten van valse bankbiljetten kan hij zich daarop niet beroepen indien hij zich vervolgens heeft gerealiseerd dat de bankbiljetten vals waren. Het bezitten van valse munten is alleen strafbaar wanneer de betrokkene de bedoeling heeft die te gebruiken en dus kan hij zich er niet op beroepen dat hij die munten te goeder trouw heeft gekregen.

In **Italië** vallen deze gedragingen onder artikel 457 WvSr en kunnen zij bestraft worden met ten hoogste 6 maanden gevangenisstraf of een boete van maximaal 2 miljoen ITL. Er zijn geen speciale bewijsregels. Op grond van artikel 694 WvSr kan aan iemand die vals geld ter waarde van meer dan 20 ITL heeft ontvangen en dat niet binnen 3 dagen na de ontdekking dat het om vals geld ging bij de autoriteiten heeft ingeleverd, een administratieve boete van maximaal 400.000 ITL worden opgelegd.

In **Luxemburg** is het louter te goeder trouw bezitten en doorgeven van nagemaakt of vervalst geld niet strafbaar. Hij die echter te goeder trouw nagemaakt of vervalst geld in zijn bezit heeft en het vervolgens doorgeeft nadat hem bekend is geworden dat het om vals geld gaat, is strafbaar krachtens artikel 170 (muntstukken) of artikel 178 WvSr (bankbiljetten), die als volgt luiden: "Hij die nagemaakte of vervalste muntstukken (respectievelijk bankbiljetten) als echt geld heeft aanvaard, en deze vervolgens opnieuw in het verkeer brengt nadat hij de onechtheid daarvan heeft vastgesteld of laten vaststellen", is strafbaar.

Krachtens artikel 170 (muntstukken) bedragen de straffen 10.001 tot 400.000 LUF.

Krachtens artikel 178 (bankbiljetten) bedragen de straffen een maand tot een jaar gevangenisstraf en/of een geldboete van 20.000 tot 400.000 LUF.

In het **Nederlandse** WvSr wordt in artikel 213 het volgende bepaald: Hij die opzettelijk valse, vervalste, of geschonden muntspeciën of valse of vervalste munt- of bankbiljetten uitgeeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. De betrokkene moet zich ervan bewust zijn dat het geld vals is. Er zijn geen speciale bewijsregels. Het te goeder trouw bezitten van vals geld is in Nederland niet strafbaar. Eenieder die vals geld in ontvangst neemt moet het inleveren bij de Nederlandse Centrale Bank.

Op grond van artikel 13 van het **Portugese** WvSr is "alleen een met kwaad opzet of, in wettelijk vastgelegde gevallen, door onachtzaamheid gepleegde handeling strafbaar". Omdat het betrokken delict volgens de desbetreffende bepalingen (artikel 265 WvSr) niet door onachtzaamheid kan worden gepleegd, is hij die te goeder trouw, ipso facto zonder kwaad opzet - de vereiste intentie -, vals geld in zijn bezit heeft volgens de algemene bepalingen niet strafbaar. Het bewijs van de goede trouw van de bezitter wordt geleverd in de loop van de strafprocedure die wordt afgesloten zodra wordt vastgesteld dat er geen delict is gepleegd.

Artikel 386 van het **Spaanse** WvSr luidt als volgt: Hij die te goeder trouw vals geld in ontvangst neemt, daarna ontdekt dat dat geld vals is en het vervolgens in omloop brengt of verspreidt, kan gestraft worden met een vrijheidsstraf van 9 tot 15 weekeinden en een boete van 6 tot 24 maanden (via het systeem van dagboetes kan de rechter de boete aanpassen aan de economische omstandigheden van de dader). Het doorgeven en bezitten van vals geld wordt als een zwaar delict beschouwd indien de waarde meer dan 50.000 peseta's bedraagt. Anders wordt het beschouwd als een licht delict waarop artikel 629 van WvSr van toepassing is. Volgens de jurisprudentie wordt niet uitgegaan van goede trouw, dus de betrokkene moet bewijzen dat hij het valse geld te goeder trouw ontvangen heeft.

In **Zweden** is het doorgeven van geld waarvan men weet dat het vals is, een zwaar delict waarbij het niet van belang is of het valse geld te goeder trouw werd ontvangen. Er zijn geen speciale bewijsregels: de openbare aanklager moet bewijzen dat de dader de bedoeling had het vals geld door te geven.

In het **Verenigd Koninkrijk** wordt "goede trouw" niet als verweermiddel in de wetgeving vermeld. Artikel 17, lid 4, maakt gewag van een wettelijk erkende grond of een rechtvaardigingsgrond. De aanklager moet bewijzen dat de verdachte schuldig is, dat wil zeggen wist of geloofde dat de betrokken biljetten vals waren.

1.7. Vervaardigen en bezitten (en ook: ontvangen, zich verschaffen, vervoeren, invoeren, uitvoeren) van voor de vervaardiging van vals geld bestemde werktuigen en materialen (vgl. artikel 3, lid 5, van het Verdrag van Genève).

Vraag G1: Is dit volgens uw nationale recht strafbaar? Welk soort delict is het? Wat is de strafmaat?

Deze handelingen zijn in alle lidstaten strafbaar hetzij als specifieke delicten hetzij op grond van de algemene bepalingen tegen valsemunterij, ook wanneer het gaat om poging of deelneming (medewerking). In sommige landen bevat de wetgeving geen bepalingen betreffende de uitvoer en het vervoer van deze materialen (bijvoorbeeld Finland). De wettelijke situatie in de verschillende lidstaten ziet er als volgt uit:

Oostenrijk

Artikel 239 WvSr stelt handelingen ter voorbereiding van het delict van valsemunterij strafbaar. Iemand die met de bedoeling valsemunterij door hemzelf of door iemand anders mogelijk te maken, kennelijk voor dat doel bestemde middelen of instrumenten vervaardigt, voor zichzelf of voor iemand anders verwerft of aan iemand aanbiedt of geeft, pleegt een delict dat met ten hoogste twee jaar gevangenisstraf kan worden bestraft.

België

Artikel 180 van het strafwetboek bestraft degenen die rijksstempels, keurstempels, muntstempels of matrijzen, clichés, platen of alle andere voorwerpen die dienen voor het vervaardigen hetzij van munten, hetzij van bankbiljetten, namaken of vervalsen. Het gaat hier om een misdaad, die bestraft wordt met opsluiting van 5 tot 10 jaar.

Denemarken

De algemene bepalingen inzake pogingen tot en medewerking aan het plegen van delicten zijn van toepassing (hoofdstuk 4 WvSr). De artikelen 21 (poging) en 23 (medewerking) WvSr verruimen de werkingssfeer van de meeste strafbepalingen in dat Wetboek zodat deze bepalingen gelden voor een aantal gevallen van deelneming en poging. Op basis daarvan worden poging tot en deelneming aan het plegen van delicten van de bepalingen van het WvSr in beginsel op dezelfde wijze bestraft als de delicten zelf. De vervaardiging en het bezit (waaronder het ontvangen, zich verschaffen, vervoeren, invoeren en uitvoeren van bepaalde voor valsemunterij bestemde werktuigen en materialen) kunnen naar gelang van de omstandigheden bestraft worden als poging tot of medewerking aan overtreding van de bepalingen inzake valsemunterij.

Finland

Genoemde handelingen zijn als voorbereiding van valsemunterij strafbaar, met uitzondering van uitvoer en vervoer. De straf varieert van boetes tot twee jaar gevangenisstraf. De Finse wetgeving spreekt van "apparatuur of voorraden", waaronder alle technische middelen vallen die voor het plegen van deze delicten kunnen worden gebruikt. Voor de strafbaarstelling in verband met chartaal geld kan ook het woord "materialen" worden gebruikt.

Frankrijk

Het zonder machtiging speciaal voor de vervaardiging van munten en biljetten bezitten en gebruiken van materialen en instrumenten is een delict dat kan worden bestraft met een jaar gevangenisstraf en een boete van 100.000 FFR.

Duitsland

De vervaardiging en het bezit van materialen en werktuigen wordt in de Duitse wetgeving als volgt strafbaar gesteld: voor de voorbereiding van valsemunterij is eenieder strafbaar die voor dat doel schijven, vormen, drukmateriaal, of papier dat lijkt op het materiaal dat voor het drukken van geld wordt gebruikt, vervaardigt, voor zichzelf of voor een derde verschaft, in zijn bezit heeft of verstrekt. Daarop staat een gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar of een boete. Zie ook artikel 127 van de Wet inzake administratieve delicten (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten), dat voorziet in administratieve boetes ongeacht het oogmerk van de dader.

Griekenland:

Deze handelingen zijn lichte delicten op grond van artikel 211 WvSr, die met ten hoogste 3 jaar gevangenisstraf en een boete kunnen worden bestraft.

Ierland:

Het vervaardigen of bewust bezitten van werktuigen of materialen voor de vervalsing van bankbiljetten is een delict dat bestraft kan worden met ten hoogste 7 jaar gevangenisstraf.

Het bewust, zonder geldige machtiging, vervaardigen, repareren of bezitten van werktuigen voor de vervaardiging van munten is een delict dat kan worden bestraft met ten hoogste levenslange gevangenisstraf.

Italië:

Het vervalsen van gewatermerkt papier dat wordt gebruikt voor de vervaardiging van bankbiljetten, en de verwerving, het bezit en het vervoer van dergelijk vervalst papier zijn delicten op grond van artikel 460 WvSr, die bestraft kunnen worden met 2 tot 6 jaar gevangenisstraf en een boete (600.000 tot 2.000.000 ITL).

Het vervaardigen, verwerven, bezitten en vervoeren van watermerken of uitrusting die uitsluitend bedoeld is voor de vervaardiging van valse munten vallen onder artikel 461 en kunnen worden bestraft met 1 tot 5 jaar gevangenisstraf en een boete (200.000 tot 1.000.000 ITL).

Luxemburg:

- a) Met betrekking tot het vervaardigen van WERKTUIGEN en voorwerpen voor valsemunterij, zoals bedoeld in artikel 3, lid 5, van het Verdrag van Genève:
 - i) De straffen op het vervaardigen van de werktuigen of andere voorwerpen, bedoeld in artikel 3, lid 5, van het Verdrag, zijn bepaald in de leden 4 en 5 van artikel 180 WvSr; lid 4 handelt over het vervalsen of namaken van stempels, wiggen of platen voor het vervaardigen van metalen muntstukken als nationaal betaalmiddel, en lid 5 over vervalsing van stempels, matrijzen, clichés, drukplaten en andere voorwerpen voor de vervaardiging van nationale bankbiljetten;

Het vervaardigen van werktuigen en andere voorwerpen voor namaak of vervalsing van muntstukken of bankbiljetten in de nationale valuta, is strafbaar met 5 tot 10 jaar gevangenisstraf.

- ii) In artikel 186 WvSr is geen sprake van het vervaardigen van werktuigen of andere voorwerpen als bedoeld in artikel 3, lid 5, van het Verdrag, met het oogmerk om een *buitenlandse* valuta na te maken of te vervalsen; daarom bepaalt het wetsontwerp dat artikel 186 WvSr aangevuld wordt met twee leden, betreffende het vervaardigen van zulke werktuigen en andere voorwerpen voor het namaken of vervalsen van *buitenlandse* muntstukken (lid 3) en *buitenlandse* bankbiljetten (lid 4).

Op deze handelingen zou 5 tot 10 jaar gevangenisstraf worden gesteld.

- b) Het ONTVANGEN of ZICH VERSCHAFFEN van werktuigen of andere voorwerpen voor het plegen van valsemunterij, zoals bedoeld in artikel 3, lid 5, van het Verdrag van Genève:

Deze handelingen zijn momenteel niet strafbaar.

Ingevolge het wetsontwerp zou in het WvSr een nieuw artikel 185, lid 1, worden ingelast, waarbij gevangenisstraf wordt gesteld op het met bedrieglijk oogmerk ontvangen of zich verschaffen van valse werktuigen en andere voorwerpen die uit hun aard bestemd zijn om *nationale* betaalmiddelen (muntstukken) artikel 185, lid 1, punt 2), en bankbiljetten (artikel 185, lid 1, punt 3), te vervalsen of na te maken, dan wel echte voorwerpen die bedoeld zijn om deze betaalmiddelen te vervaardigen.

Een gelijklopende bepaling zou worden neergelegd in artikel 187, lid 1, ten aanzien van buitenlandse valuta's.

Nederland:

Artikel 214 WvSr luidt als volgt: Hij die stoffen of voorwerpen vervaardigt of voorhanden heeft waarvan hij weet dat zij bestemd zijn tot het namaken, vervalsen of in waarde verminderen van muntspeciën of het namaken of vervalsen van munten of bankbiljetten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 4 jaren of een geldboete van de vierde categorie. "Voorhanden hebben" hoeft niet uitsluitend het te allen tijde onmiddellijk beschikbaar hebben van de stof of het voorwerp te betekenen. De betrokkene moet echter een zekere controle over de goederen hebben. Dat is niet noodzakelijkerwijze het geval bij invoer, vervoer of uitvoer. Dat is echter wel het geval indien de persoon die zich aldus gedraagt weet dat de goederen bestemd zijn voor namaak of vervalsing, en deze namaak of vervalsing ook daadwerkelijk plaatsvindt. In die gevallen kan de vervoerder vervolgd worden als medeplichtige aan het in artikel 208 bedoelde delict.

Portugal:

Deze handelingen zijn strafbaar op grond van de volgende bepalingen van het Portugese strafrecht.

Artikel 269 WvSr (vervalsing van stempels, matrijzen, zegels of zegelstempels):

- "1. Hij die stempels, matrijzen, zegels of zegelstempels van een overheid of een overheidsinstelling namaakt of vervalst met de bedoeling die als echt of deugdelijk te gebruiken, kan worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar.

2. Hij die met dezelfde bedoeling de in het voorgaande lid genoemde nagemaakte of vervalste voorwerpen voor zichzelf of voor iemand anders verwerft, in zijn bezit houdt, invoert of anderszins het land binnenbrengt kan worden bestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 3 jaar of een boete.
3. Hij die de in lid 1 bedoelde voorwerpen zonder geldige machtiging gebruikt met het doel iemand anders of de staat te duperen kan worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 2 jaar of een boete van ten hoogste 240 maal een dagelijks bedrag."

Artikel 270 WvSr (valse gewichten en maten):

- "1. Hij die met de bedoeling iemand anders of de staat te duperen:
 - a) een vals ijkmerk aanbrengt op gewichten, weegapparatuur of andere meetinstrumenten of het aangebrachte ijkmerk heeft vervalst,
 - b) op enigerlei wijze gewichten, maten, weegapparatuur of andere meetinstrumenten waarvoor de wet een ijkmerk voorschrijft, wijzigt, of
 - c) valse of vervalste gewichten, maten, weegapparatuur of andere meetinstrumenten gebruiktis strafbaar met een gevangenisstraf van ten hoogste 2 jaar of een boete van ten hoogste 240 maal een dagelijks bedrag.
2. De poging is strafbaar."

Wanneer bovenbeschreven handelingen specifiek verband houden met valsemunterij zijn zij ook strafbaar als voorbereidende handelingen op grond van artikel 271 WvSr:

- "1. Hij die de in de artikelen 262, 263, 268, lid 1, 269, lid 1, of 270 genoemde handelingen voorbereidt door het vervaardigen, invoeren, verwerven voor zichzelf of voor iemand anders, leveren, te koop aanbieden of in zijn bezit hebben van:
 - a) vormen, matrijzen, drukplaten, muntpersen, stempelmerken, negatieven, foto's of andere instrumenten die op grond van hun aard te gebruiken zijn voor het plegen van delicten of
 - b) papier dat identiek is aan of verward kan worden met het type dat speciaal wordt vervaardigd ter voorkoming van namaak of dat gebruikt wordt voor het vervaardigen van geld, kredietpapier of gestempeld papieris strafbaar met een gevangenisstraf van ten hoogste 1 jaar of een boete van ten hoogste 120 keer een dagelijks bedrag.
2. Voorgaand lid is mutatis mutandis van toepassing op vervalsing van de in artikel 267 genoemde instrumenten.
3. Op grond van de voorgaande leden is niet strafbaar hij die uit eigen wil:
 - a) zich onthoudt van het plegen van de voorbereide handeling en waarschuwt voor het door hemzelf veroorzaakte gevaar dat iemand anders de voorbereiding van de handeling voortzet of die handeling pleegt, dan wel daartoe een serieuze poging onderneemt, of voorkomt dat de handeling wordt gepleegd en
 - b) de in voornoemde leden genoemde instrumenten of voorwerpen vernietigt of onklaar maakt dan wel meldt of inlevert bij de autoriteiten."

Spanje:

Artikel 400 WvSr luidt als volgt: het vervaardigen of bezitten van werktuigen, materialen, instrumenten, stoffen, machines, computerprogramma's of apparatuur, speciaal bedoeld voor het plegen van de in bovengenoemde hoofdstukken beschreven delicten, is strafbaar met de in elk afzonderlijk geval voor de daders vermelde straf.

Dit artikel stelt het vervaardigen of bezitten van dit soort instrumenten op dezelfde voet als het eigenlijke vervalsen overeenkomstig artikel 386 (8 tot 12 jaar gevangenisstraf en een boete van 1 tot 10 maal de waarde van het echte geld).

Zweden:

Genoemde handelingen dienen grotendeels beoordeeld te worden als de voorbereiding van valsemunterij en daarom strafbaar te zijn. Voor voorbereiding geldt een minder hoge maximumstraf dan voor het plegen van het delict zelf (zie A3).

Verenigd Koninkrijk

Het zonder geldige machtiging vervaardigen of bezitten van enig materiaal dat bestemd is voor de vervaardiging van valse bankbiljetten is een delict.

1.8. Andere handelingen

Vraag H1: *Kent uw nationale recht nog andere strafbare feiten in verband met valsemunterij?*

Oostenrijk:

Artikel 237 WvSr gaat over het namaken van speciaal beschermde waardepapieren en stelt alle in bovengenoemde artikelen 232, 233 of 236 WvSr bedoelde gedragingen strafbaar die verband houden met bankbiljetten die niet als betaalmiddel kunnen dienen omdat zij nog niet zijn uitgegeven of niet meer geldig zijn.

België:

- Alle bepalingen in verband met vervalsing van bankbiljetten die hoger beschreven worden gelden ook voor openbare effecten, schuldbrieven, aandelen, rentebewijzen of dividendbewijzen.
- De wet van 11 juni 1889 betreffende de drukwerken en de formulieren die het voorkomen van bankbiljetten of andere papieren waarden hebben, bestraft met gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en met een geldboete van 26 tot 1000 frank, of met één van die straffen alleen, het vervaardigen, verkopen, rondventen, en uitreiken van alle drukwerken of formulieren, verkregen door om het even welk procédé, die door hun uiterlijke vorm een gelijkenis vertonen met bankbiljetten en allerhande effecten. De gelijkenis moet zodanig zijn dat een vergissing mogelijk is.
- De artikelen 497 en 497 bis van het Strafwetboek bestraffen onder de noemer "bedrog" hen die aan wettelijk gangbare munten een schijn geven van munten met een grotere waarde, evenals uitgifte, invoer, bezit of ontvangst van dergelijke munten.

Denemarken

Zoals reeds vermeld zijn er speciale regels betreffende het monopolie van de nationale bank inzake de uitgifte van bankbiljetten; daarnaast is de nationale bank, wat muntstukken betreft, verantwoordelijk voor het beheer van de Koninklijke Munt, die muntstukken aanmaakt en uitgeeft.

Artikel 170 WvSr bepaalt dat hij die clandestien waardepapieren vervaardigt, invoert of uitgeeft die kennelijk bestemd zijn om in beperkte of ruimere kring als betaalmiddel tussen personen te worden gebruikt, of waarvan verwacht kan worden dat zij daarvoor zullen worden gebruikt, gestraft wordt met een boete of ten hoogste 3 maanden gevangenisstraf.

Finland:

Een speciaal type delict wordt aangeduid met "het in omloop brengen van namaakgeld". Namaakgeld lijkt op echt geld maar is niet gemaakt om een volmaakte gelijkenis met echt geld te vertonen. Een typisch voorbeeld van namaakgeld zou de afbeelding van een bankbiljet in een advertentie kunnen zijn.

Frankrijk:

De vervaardiging, verkoop of verspreiding van alle voorwerpen, afdrukken of vormen die gelijkenis met geld vertonen waardoor deze voorwerpen, afdrukken of vormen aanvaard zouden kunnen worden als echt geld, is een delict (1 jaar gevangenisstraf + 100.000 FFR).

Duitsland:

Verscheidene strafrechtelijke of administratieve delicten:

- a) Artikel 35 wet inzake de Duitse nationale bank: het ongemachtigd uitgeven en gebruiken van geld (gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar of een boete)
- b) Artikel 11 wet inzake het aanmaken van munten: het namaken, vervalsen, bezitten of in omloop brengen van munten die uit de roulatie zijn genomen of niet meer geldig zijn: administratieve boete van ten hoogste 10.0000 DEM.
- c) Artikel 5 decreet inzake de ongeoorloofde vervaardiging en verspreiding van medailles en merktekens (in verband met het vervalsen en in omloop brengen van op geld lijkende medailles of medailles die een muntaanduiding dragen): administratieve boete van ten hoogste 10.000 DEM.
- d) Artikel 128 wet inzake administratieve delicten (Ordnungswidrigkeiten): de vervaardiging en uitgifte van op geld lijkende afdrukken: administratieve boetes van ten hoogste 20.000 DEM.
- e) Artikel 138 WvSr - inzake het inlichten van de autoriteiten over valsemunterij of plannen daartoe (gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaar of boete)
- f) Fraude (artikel 263 WvSr), heling (artikel 259) en samenspanning (artikel 257) kunnen ook verband houden met valsemunterij.

Griekenland:

Specifieke delicten zijn:

- a) de waardevermindering van munten (209/210 WvSr)
- b) namaak of vervalsing van bankbiljetten en andere waardepapieren die als zodanig zijn geclassificeerd (214 WvSr)
- c) het ongeoorloofd uitgeven van waardepapieren aan toonder die een belofte tot betaling van een bepaald bedrag inhouden (215 WvSr).

Ierland:

Er is een aantal met geld verband houdende delicten maar deze zullen spoedig plaats maken voor een alomvattende nieuwe wet die nog in voorbereiding is.

Italië, Luxemburg, Nederland en Portugal:

Geen specifieke wetgeving.

Spanje:

Artikel 386, lid 2, WvSr stelt eenieder die nagemaakt geld in Spanje invoert strafbaar met een gevangenisstraf van 8 tot 12 jaar, d.w.z. dezelfde straf als voor de namaker. Indien namaak en invoer in Spanje het werk zijn van een en dezelfde persoon is de tweede handeling geen afzonderlijk delict en wordt daarvoor geen afzonderlijke straf opgelegd.

Zweden:

Het niet aangeven van valsemunterij is strafbaar.

Verenigd Koninkrijk:

Op grond van artikel 19 vormen het vervaardigen, verkopen of verspreiden van namaakmunten die bestemd zijn om in verband met promoties of verkoopsactiviteiten te worden gebruikt alsmede het vervaardigen van bankbiljetten in enig materiaal en in enige hoeveelheid een delict. Deze delicten worden bestraft met een boete van ten hoogste 5000 GBP in de magistrates' court of een boete in de Crown Court.

Ook het bezitten van vals geld, zelfs wanneer het niet de bedoeling is dat geld door te geven of voor echt te doen doorgaan, is een delict.

Vraag H3: Kent Uw nationale recht bijzonderheden met betrekking tot de strafbaarheid van de poging tot of deelneming aan valsemunterij?

In alle lidstaten lijken de algemene regels inzake poging of deelneming van toepassing te zijn.

Oostenrijk vermeldt in het bijzonder dat, aangezien het staken van een poging tot valsemunterij volgens de algemene regels inzake het staken van een poging niet mogelijk is (artikel 16 WvSr), het Oostenrijks wetboek van strafrecht in elk geval voorziet in een speciale wettelijke strafvrijstelling op grond van "betoond berouw" (artikel 240 WvSr). Op grond van die bepaling is de dader niet langer strafbaar voor de in de artikelen 232-234 en 237-239 WvSr bedoelde strafbare feiten indien hij vrijwillig

- 1) afziet van voltooiing van het strafbare feit;
- 2) het valse geld of de voor de valsemunterij bestemde werktuigen vernietigt of deze overhandigt aan de vervolgende autoriteiten, en
- 3) de met de vervolging belaste autoriteiten informeert of op enige andere wijze het gevaar afwendt dat vals geld in omloop wordt gebracht ten gevolge van zijn gedrag of dat van zijn handlangers, voordat een poging tot het in omloop brengen is gedaan. Onder bepaalde omstandigheden kan het voldoende zijn dat de dader ten minste zijn uiterste best doet het gevaar af te wenden. Het delict "uitgeven van vals geld" (artikel 236 WvSr) valt niet onder artikel 240 WvSr.

In **België** wordt op grond van artikel 192 van het Strafwetboek een strafuitsluitende verschoningsgrond toegekend aan degenen die schuldig zijn aan een der misdrijven bedoeld in de artikelen 160 tot 168, 169, tweede lid, 171 tot 176, 177, tweede lid (...) indien zij, vóór enige uitgifte van nagemaakte of geschonden munten of van nagemaakt of vervalst papier en vóór enige vervolging, die misdrijven en hun daders aan de overheid bekend maken.

In **Duitsland** is de minimumstraf indien de dader, overeenkomstig artikel 146, lid 1, WvSr, handelt als lid van een criminele organisatie die zich met valsemunterij bezig houdt, een gevangenisstraf van 2 jaar.

Volgens het **Ierse** gemene recht is een poging tot of het plegen van een strafbaar feit een delict. Bovendien is degene die helpt bij, aanzet tot, adviseert bij, of opdracht geeft tot het plegen van een "indictable offence", strafbaar op dezelfde wijze als de hoofddader.

Poging tot valsmunterij in **Luxemburg**:

- Poging tot het plegen van een zwaar delict is ten volle strafbaar, in verhouding tot de ernst van het delict (artikel 52 WvSr).
- De wet bepaalt in welke gevallen een poging tot het plegen van een licht delict strafbaar is en welke straffen er worden opgelegd (artikel 53 WvSr).

Zo zijn de volgende pogingen tot het plegen van lichte delicten strafbaar krachten het WvSr:

- namaak of vervalsing van muntstukken:
 - o poging tot namaak of vervalsing van muntstukken of andere metalen die wettig betaalmiddel zijn in het Groothertogdom (artikel 182 WvSr);
 - o poging tot namaak of vervalsing van muntstukken of andere metalen die geen wettig betaalmiddel zijn in het Groothertogdom (artikel 166 WvSr);
 - o poging tot invoer van nagemaakte of vervalste muntstukken op Luxemburgs grondgebied (artikel 168 WvSr);
 - o poging om nagemaakte of vervalste muntstukken die men heeft verkregen, opzettelijk in het verkeer te brengen (artikel 169 WvSr);
- namaak of vervalsing van bankbiljetten:
 - o poging om nagemaakte of vervalste bankbiljetten op Luxemburgs grondgebied in te voeren (artikel 176 WvSr);
 - o poging om nagemaakte of vervalste bankbiljetten die men heeft verkregen opzettelijk in het verkeer te brengen (artikel 177 WvSr).
- Volgens het wetsontwerp wordt het WvSr aangevuld met straffen voor poging tot het plegen van lichte vormen van valsmunterij, die nog niet strafbaar zijn gesteld;
- deelneming:

Deelneming aan valsmunterij is geheel strafbaar overeenkomstig de algemene bepalingen (artikel 66 en volgende WvSr) betreffende de verschillende zwaardere en lichtere delicten die onder het WvSr vallen.

In **Portugal** zijn volgens de algemene voorschriften, die van toepassing zijn op valsemunterij, pogingen tot delicten (artikel 23 WvSr) alleen strafbaar indien op het werkelijk gepleegde delict meer dan 3 jaar gevangenisstraf staat; in dat geval is de poging tot het plegen van een delict strafbaar met de straf die voor het gepleegde delict zou gelden, met een speciale strafverlaging. Tot mislukken gedoemde pogingen, dat wil zeggen pogingen met middelen die klaarblijkelijk ongeschikt zijn of waarbij het voor het plegen van het delict vereiste voorwerp ontbreekt, zijn niet strafbaar.

Vorbereidende handelingen zijn daarentegen niet strafbaar, tenzij anders is bepaald; dat wil zeggen dat zij alleen strafbaar zijn in het specifieke, naar aanleiding van vraag G1 genoemde geval dat strafbaar is gesteld bij artikel 271 WvSr.

In het **Verenigd Koninkrijk** is het, volgens de Criminal Act 1981, een delict een handeling uit te voeren "die meer dan louter een voorbereiding voor het plegen van een delict is". De straffen op dergelijke pogingen zijn dezelfde als voor het eigenlijke delict. In de Criminal Law Act 1977 is samenspanning omschreven als een overeenkomst tussen twee of meer personen om een bepaald gedrag te volgen "dat onvermijdelijk leidt tot of gepaard gaat met het plegen van een delict of delicten door een of meer van de partijen bij de overeenkomst, indien de overeenkomst volgens hun bedoelingen wordt uitgevoerd". De straffen voor samenspanning zijn dezelfde als voor het eigenlijke delict. Op grond van de Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act 1998 is het een delict in het Verenigd Koninkrijk samen te spannen om een delict in het buitenland te plegen, mits genoemd delict ook een delict is volgens het buitenlandse recht.

1.9. noodzaak van een minimumdefinitie van gedrag dat in alle lidstaten strafbaar moet zijn

De lidstaten hebben verschillende ideeën en voorstellen aangedragen, en hoewel sommige opmerkingen verscheidene malen werden gemaakt, is het nog moeilijk aan te geven welke ideeën algemeen gedeeld worden. Het lijkt derhalve beter een overzicht te geven van de opmerkingen die met betrekking tot de vragen A2, B2, C2, D2, E2, F2, G2 en H2 het meest zijn gemaakt:

1. Sommige lidstaten stellen voor, het resultaat van de besprekingen in de Groep af te wachten alvorens een antwoord op deze vragen te geven.
2. Andere lidstaten zien geen onmiddellijke noodzaak voor een minimumdefinitie van de verschillende in de vragenlijst omschreven gedragingen; waar het om gaat, is dat gedrag dat ten doel heeft vals geld in omloop te brengen en gedrag dat ten doel heeft de vervaardiging van vals geld voor te bereiden, bij de wet van de lidstaten strafbaar wordt gesteld.
3. Er zou kunnen worden nagegaan of de in het Verdrag van Genève van 1929 gebruikte definities nog adequaat zijn en of het echt nodig is strafbaar gedrag opnieuw te definiëren in het kader van de Europese Unie. Iedere nieuwe definitie moet in elk geval gebaseerd zijn op die van het Verdrag van Genève: "iedere bedrieglijke vervaardiging of verandering van munt, welk middel ook gebezigd moge zijn om het resultaat te verkrijgen".
4. Sommige lidstaten zijn van mening dat er geen uniforme straf nodig is, en dat het voldoende is na te gaan of de straffen niet in sommige landen al veel lager liggen. Een lidstaat merkt op dat geharmoniseerde minimumstraffen in alle lidstaten misschien de voorkeur verdienen boven uniforme straffen. Verscheidene lidstaten achten harmonisatie van het niveau van de straffen wenselijk, en menen dat hier hetzelfde niveau zou kunnen worden aangehouden als voor een delict dat tot uitlevering kan leiden.
5. Een lidstaat wijst erop dat een schriftelijk vastgelegde definitie uiteindelijk te beperkend zou kunnen blijken te zijn, en dat het de voorkeur verdient het aan de rechters over te laten nauwkeurig te bepalen wat precies valsemunterij is; het gaat er vooral om dat de wetgeving in alle lidstaten ook van toepassing is op namaak en vervalsing van de euro.

6. Sommige lidstaten zijn voor een gemeenschappelijke definitie van de begrippen "vals geld" en "valsemunterij" en menen dat een bepaalde harmonisatie van de nationale strafwetten altijd kan bijdragen tot een efficiëntere internationale rechtshulp in strafzaken.

Een gemeenschappelijke definitie van valsemunterij lijkt een eerste voorwaarde voor de opstelling van een juridisch instrument ter bestrijding van namaak en vervalsing van de euro. Italië stelt als mogelijke definitie de volgende tekst voor, die ontvankelijk is voor aanvullingen of verbeteringen:

"In de zin van dit juridisch instrument wordt verstaan onder:

- *"echt geld": munten en bankbiljetten die een wettelijk erkend betaalmiddel zijn en die zijn vervaardigd door de speciaal daartoe gemachtigde instellingen;*
- *"namaken of vervalsen van geld":*
 - a) *het zonder machtiging vervaardigen van een of meer munten of bankbiljetten die op echt geld gelijken, indien niet onmiddellijk waarneembaar is dat die munten of bankbiljetten niet echt zijn;*
 - b) *het zonder machtiging veranderingen aanbrengen in een of meer munten of bankbiljetten om deze in waarde te verhogen, indien niet onmiddellijk waarneembaar is dat die munten of bankbiljetten niet echt zijn;*
- *"vals geld": door valsemunterij vervaardigde munten en bankbiljetten".*

7. Sommige lidstaten achten een uniforme bepaling noodzakelijk voor het delict "verkrijgen van vals geld" indien het de verkrijger bekend is dat het geld vals is, zowel omdat zulks de wederzijdse rechtshulp en uitlevering zal vergemakkelijken, als omdat dit in de praktijk al een veelvoorkomend delict is.
8. Het medeweten van de valsemunter zou van minder belang moeten zijn.
9. De meeste lidstaten zijn geen voorstander van de vaststelling van drempels voor delicten; alle valsemunterijdelicten zouden strafbaar moeten zijn.
10. Het in bezit hebben en uitgeven van vals geld behoren tot de delicten die in alle lidstaten strafbaar moeten zijn. Er kan echter over worden gesproken of degene die vals geld in bezit heeft, ook het voornemen moet hebben dit uit te geven. Bezit zonder aanvaardbare reden zou op zichzelf misschien ook al strafbaar moeten worden gesteld.
11. Verscheidene lidstaten menen dat het nergens toe dient een onderscheid te maken tussen het voor het eerst uitgeven van vals geld en andere gevallen op internationaal niveau.
12. De meeste lidstaten zijn het erover eens dat het uitgeven van vals geld in het besef van de valsheid ervan, in alle lidstaten strafbaar moet zijn. Er is niet algemeen behoefte aan de invoering van uniforme straffen hiervoor, en de meeste lidstaten achten een passende straf, die in overeenstemming is met de andere in de respectieve rechtsstelsels voorziene straffen, voldoende.
13. Een lidstaat stelt voor om, om redenen van strafrechtelijk beleid, in alle lidstaten het begrip "informant" in te voeren. Volgens het rechtsstelsel van die lidstaat kunnen rechtspersonen strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.

14. Verscheidene lidstaten zien geen reden om het te goeder trouw in bezit hebben van vals geld, strafbaar te stellen.
15. Wat betreft het vervaardigen van hulpmiddelen enz. lijkt men het er algemeen over eens te zijn dat al deze gedragingen in alle lidstaten strafbaar moeten zijn. Een uniforme aanpak door de lidstaten wordt aanbevolen, maar slechts een paar lidstaten achten uniforme straffen noodzakelijk. Sommige lidstaten stellen voor na te gaan in welke mate de termen "werktuigen" en "materiaal" gezien de moderne technische ontwikkelingen (computers, kleurenkopieerapparaten, veiligheidskenmerken van bankbiljetten) nog wel passend zijn. Een lidstaat stelt voor het woord "middelen" toe te voegen, voor uitrusting van enigerlei aard die kan dienen voor valsemunterij.
16. De meeste lidstaten vinden het niet nodig andere handelingen strafbaar te stellen met uniforme straffen, of doen geen voorstellen terzake. Een lidstaat stelt voor de vervaardiging, de verkoop en de distributie van alle voorwerpen, afdrukken of vormen die gelijkenis vertonen met monetaire tekens en die de aanvaarding van deze voorwerpen, afdrukken of vormen als echt geld kunnen vergemakkelijken, strafbaar te stellen.

2. STRAFFEN

Vraag J1: Beschikt U over statistische gegevens over het aantal veroordelingen in verband met de onder punt 2.2 genoemde strafbare feiten en over de hoogte van de uitgesproken straffen?

Oostenrijk heeft statistieken over 1995. Er zijn 2.382 gevallen ontdekt (waaronder ook gevallen waarin slechts één vals bankbiljet werd ontdekt), en 350 verdachten opgespoord. Slechts 43 personen zijn veroordeeld, waarvan 9 tot een geldboete (1 daarvan tot een voorwaardelijke boete). 31 personen kregen een gevangenisstraf, waarvan 14 voorwaardelijk, en 11 ten dele voorwaardelijk.

In **Denemarken** zijn in 1997 zo'n 639 gevallen opgespoord. 125 daarvan worden als opgelost beschouwd.

In **Finland** zijn in 1994 25 personen veroordeeld:

- a) 6 wegens valsemunterij;
- b) 4 wegens valsemunterij met verzwarende omstandigheden;
- c) 3 wegens kleine valsemunterij;
- d) 11 wegens bezit;
- e) 1 wegens het uitgeven van imitatiegeld.

Voor c), d) en e) zijn boetes opgelegd. De gemiddelde gevangenisstraf bedroeg voor a) 5,3 maanden en voor b) 34,7 maanden.

Italië heeft statistieken van de veroordelingen voor valsemunterijdelicten in 1996 (575 gevallen) en 1997 (535 gevallen - geen definitieve gegevens).

Soort delict	1996	1997
Valsemunterij, in omloop brengen en invoeren van vals geld in samenspanning met de valsemunter	139	112
In omloop brengen en invoeren van vals geld in het land, anders dan in samenspanning met de valsemunter	316	301
Ontvangen vals geld te goeder trouw uitgeven	91	93
Veranderingen aanbrengen in muntstukken	-	-
Namaken, vervalsen enz. van bankbiljetten	21	29
Namaken van watermerkpapier	-	1
Vervaardiging en bezit van watermerken of andere uitrusting voor gebruik bij valsemunterij	9	1

In **Spanje** is de laatste jaren een toenemend aantal gevallen ontdekt (572/1991; 230/1992; 371/1993; 934/1994; 743/1995; 853/1996; 1802/1997), maar er zijn slechts heel weinig personen veroordeeld (1/1992; 3/1993; 7/1994; 4/1995).

Het **Verenigd Koninkrijk** heeft statistieken verstrekt over 1995 tot en met 1997 ⁽¹⁾.

1) Aantal vervolgd en door de rechter veroordeelde daders:

jaar	vervolgd	proces	veroordeeld	boete	alternatieve straf	gevangenisstraf	andere maatregel
1995	22	16	3	3			
1996	14	7	4	2	1		1
1997	23	13	6		5	1	

2) Aantal door het Crown Court berechte en veroordeelde daders:

jaar	proces	veroordeeld	boete	alternatieve straf	gevangenisstraf	andere maatregel
1995	45	40	2	4	31	3
1996	8	7			6	1
1997	11	8		2	4	2

⁽¹⁾ De voor het Verenigd Koninkrijk getoonde statistieken hebben betrekking op het meer algemene delict van "valsemunterij", niet op het specifieke in vraag 2.2. genoemde delict.

3) Gemiddelde boete (in Britse ponden) en gemiddelde gevangenisstraf (in maanden)

jaar	Magistrates' Court		The Crown Court		alle rechters	
	gemiddelde boete	gemiddelde gevangenisstraf	gemiddelde boete	gemiddelde gevangenisstraf	gemiddelde boete	gemiddelde gevangenisstraf
1995	533	-	375	28,0	470	28,0
1996	50	-	-	17,0	50	17,0
1997	—	6,0	-	35,3	-	29,4

Frankrijk meldt dat er statistieken beschikbaar zijn (casier judiciaire national). **Griekenland** deelt mee dat zulke statistieken niet geregeld zijn bijgehouden en dat het derhalve niet gemakkelijk is die te verstrekken.

Er zijn geen statistieken beschikbaar in **België, Duitsland, Ierland, Luxemburg, Nederland, Portugal** en **Zweden**.

Vraag J2: *Heeft U aanwijzingen dat de verschillen tussen de strafmaten in de lidstaten tot onregelmatigheden bij de vervolging en bestraffing van valsemunterij geleid hebben?*

De meeste lidstaten hebben geen aanwijzingen hiervan, of beschikken niet over gegevens hieromtrent. Een lidstaat legt er de nadruk op dat verschillen niet alleen het gevolg zijn van verschillen in wettelijke bepalingen, maar dat ook de toepassing van straffen door de rechters belangrijk is.

Een lidstaat onderstreept dat de verschillen in de straffen zeer groot kunnen zijn. Volgens het Luxemburgs recht wordt bijvoorbeeld vals buitenlands geld anders behandeld dan vals Luxemburgs geld. Voorts staat in Ierland op valsemunterij levenslang, terwijl daar in Italië 3 tot 12 jaar gevangenisstraf op staat. Deze grote verschillen leiden waarschijnlijk tot een verschil in strafrechtelijk beleid in de verschillende lidstaten. Zij kunnen belangrijke gevolgen hebben op het gebied van uitlevering.

3. CRITERIA VOOR CRIMINELE ORGANISATIES

De Raad heeft op 28 mei 1998 (het Europees Parlement maakt nog een voorbehoud) overeenstemming bereikt over het gemeenschappelijk optreden inzake de strafbaarstelling van de deelneming aan een criminele organisatie.⁽²⁾ In artikel 1 van dit gemeenschappelijk optreden wordt het begrip "criminele organisatie" gedefinieerd; er wordt onder meer verwezen naar artikel 2 van de Europol-overeenkomst en de bijlage. In die bijlage komt ook valsemunterij ter sprake.

Vraag K1: *Zijn de in de vragen A3, B1, C1, D1, E1 en G1 genoemde strafbare feiten volgens Uw nationale recht handelingen in de zin van artikel 1 van genoemd gemeenschappelijk optreden?*

⁽²⁾ Dit gemeenschappelijk optreden is op 21 december 1998 vastgesteld door de Raad.

In de meeste lidstaten vallen alle in de vragenlijst beschreven gedragingen onder artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden. Er bestaan echter enige uitzonderingen in België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Ierland en Zweden.

In **Oostenrijk** is in artikel 278 bis WvSr bepaald dat, "wie een groep vormt, of slechts lid is van een groep, die voor langere duur is gevormd, bestaat uit een relatief groot aantal personen en een bedrijfsstructuur van een zakelijke onderneming heeft, het delict "criminele organisatie" begaat indien:

- die groep het oogmerk heeft, zelfs indien dat niet het uitsluitende oogmerk is, voortgezet en gepland ernstige delicten op bijvoorbeeld het gebied van de handel in vals geld te begaan;
- die groep ten doel heeft om (door het begaan van genoemde delicten) grote winsten (in de orde van ATS 500.000) te maken of grote politieke of economische invloed te verwerven, en
- die groep ernaar streeft anderen om te kopen of te intimideren dan wel voor strafvervolgning te behoeden."

Op dit delict staat een gevangenisstraf van 6 maanden tot 5 jaar.

Volgens artikel 278 WvSr worden personen die een bende van ten minste drie personen vormen met het oogmerk voortgezet dezelfde soort delicten als genoemd in de lijst in dit artikel te begaan, worden gestraft met een gevangenisstraf die tot 3 jaar kan belopen. Op genoemde lijst staan ook strafbare feiten die de zekerheid van transacties in geld, effecten en post- of legeszegels in gevaar brengen.

In **België** valt het in vraag D1 bedoelde gedrag niet onder dit delict. België wijst er echter op dat het gemeenschappelijk optreden de Europol-lijst combineert met een strafdrempel. Slechts de misdrijven die in de Europollijst voorkomen en voldoen aan de voorwaarde van de strafdrempel van vier jaar komen in aanmerking als feiten die gepleegd kunnen worden in het kader van een criminele organisatie.

Volgens artikel 23 van het **Deense** WvSr heeft de bepaling inzake straffen voor een delict ook betrekking op eenieder die door aansporing, advies of metterdaad aan de daad heeft meegewerkt. Indien iemand met een of meer anderen overeenkomt een strafbaar feit te plegen, kan dat dus bestraft worden. Indien het delict niet wordt gepleegd, kan de betrokkene worden vervolgd voor medewerking (deelneming) aan een poging tot het plegen van een delict.

In **Finland** zijn de delicten, genoemd in de vragen A3, B1 en C1, delicten in de zin van het gemeenschappelijk optreden. De straf voor het bezit van vals geld (D1) ligt onder de in artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden bepaalde drempel van 4 jaar. De in de vragen E1 en G1 genoemde delicten kunnen worden bestraft hetzij als valsemunterij, hetzij als gebruik van vals geld. Het eerste is een delict dat onder het gemeenschappelijk optreden valt, het tweede niet.

Volgens het **Franse** recht vallen de in de vragen A3, B1, C1 en D1 genoemde delicten onder het gemeenschappelijk optreden. De in de vragen E1 en G1 genoemde delicten zijn lichte delicten, waarvoor de straffen onder het in het gemeenschappelijk optreden vastgestelde niveau liggen. Sommige delicten kunnen evenwel worden vervolgd als het delict "criminele vereniging" overeenkomstig artikel 450 WvSr, waarop een maximum gevangenisstraf van 10 jaar en een boete van FFR 1.000.000 staat.

In **Duitsland** is krachtens artikel 129 WvSr de vorming en het lidmaatschap van een criminele vereniging die ten doel heeft delicten te begaan, strafbaar. De criminele gedragingen, bedoeld in de vragen A1, A3, B1, C1, D1, E1 en G1, kunnen delicten zijn die hieronder vallen. Er zij op gewezen dat artikel 129 WvSr geen drempel van een gevangenisstraf van ten minste 4 jaar behelst, zoals artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden.

Krachtens artikel 187 van het **Griekse** WvSr zijn monetaire delicten, delicten in de zin van artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) gestructureerde vereniging
- b) significante duur
- c) activiteit van ten minste twee mensen, met het oogmerk strafbare feiten te plegen.

In **Ierland** wordt een uitzondering gemaakt voor het delict "in omloop brengen van vals geld", dat strafbaar is met ten hoogste 3 jaar gevangenisstraf.

In **Italië** is in artikel 146 WvSr in het algemeen bepaald dat de vereniging van drie of meer personen met het oogmerk een delict van enigerlei aard te plegen, een strafbaar feit is; valsemunterijdelicten vallen daar dus ook onder.

In artikel 324 bis van het **Luxemburgse** WvSr wordt een criminele vereniging omschreven als "een gestructureerde vereniging, die gedurende een bepaalde periode bestaat en samengesteld is uit meer dan twee personen die in onderling overleg optreden met het oogmerk om zich direct of indirect materieel voordeel te verschaffen door het plegen van zwaardere of lichtere delicten die strafbaar zijn met een maximale vrijheidsberoving of hechtenis van ten minste vier jaar".

Als de in de vragen A3, B1, C1, D1 en E1 bedoelde delicten gepleegd worden door een persoon die behoort tot een criminele vereniging in de zin van artikel 324 bis, dan worden zij volledig gelijkgesteld met deelneming aan een criminele vereniging.

In **Nederland, Spanje** en het **Verenigd Koninkrijk** valt het gedrag bedoeld in de vragen A3, B1, C1, D1, E1 en G1 onder de werkingssfeer van artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden.

In **Portugal** is op grond van artikel 299 WvSr het plegen door een criminele organisatie van ieder in de strafwetgeving omschreven delict in het algemeen een strafbaar feit:

- "1. Eenieder die een groep, organisatie of vereniging bevordert of vormt die ten doel heeft of dient om delicten te plegen, is strafbaar met een gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar.
2. Dezelfde straf kan worden opgelegd aan eenieder die tot dergelijke groepen, organisaties of verenigingen behoort of deze steunt, met name door het verstrekken van wapens, munitie, hulpmiddelen voor delicten, uitkijkposten of onderkomens voor bijeenkomsten, of hulp bij het aanwerven van nieuwe leden.
3. Eenieder die de in de vorige leden bedoelde groepen, organisaties of verenigingen leidt of bestuurt, is strafbaar met een gevangenisstraf van 2 tot 8 jaar.
4. Genoemde straffen kunnen speciaal worden verlaagd of in het geheel niet worden opgelegd indien de dader het voortbestaan van groepen, organisaties of verenigingen voorkomt of een ernstige poging daartoe onderneemt, dan wel ze aan de autoriteiten meldt zodat die het plegen van delicten kunnen voorkomen."

Voor **Zweden** vallen alle in de vragen genoemde handelingen onder artikel 1 van het gemeenschappelijk optreden. Wanneer een in de vragen D1 en G1 genoemde handeling wordt geacht een voorbereidende handeling te zijn, moet het echter wel om een ernstig delict gaan.

Vraag K2: *Moeten de in de vragen A3, B1, C1, D1, E1 en G1 genoemde strafbare feiten (of enkele daarvan) in alle lidstaten op uniforme wijze beschouwd worden als handelingen in de zin van artikel 1 van genoemd gemeenschappelijk optreden?*

De lidstaten hebben verschillende ideeën en voorstellen aangedragen, en hoewel sommige opmerkingen verscheidene malen werden gemaakt, is het nog moeilijk aan te geven welke ideeën algemeen gedeeld worden. Het lijkt derhalve beter een overzicht te geven van de opmerkingen die met betrekking tot deze vraag het meest zijn gemaakt:

1. Sommige lidstaten achten het niet nodig verder te gaan dan wat reeds in het gemeenschappelijk optreden is overeengekomen.
2. Een lidstaat meent dat ten minste het gedrag bedoeld in A3, B1, C1 en D1 bestreken moet worden.
3. Verscheidene lidstaten merkten op dat tenminste het gedrag bedoeld in de vragen A3, B1, C1, D1, E1 en G1 strafbaar moet zijn als delicten in de zin van het gemeenschappelijk optreden. Een lidstaat ziet geen enkel bezwaar om al deze delicten strafbaar te stellen met ten minste vier jaar gevangenisstraf.
4. Andere lidstaten geven er de voorkeur aan de verdere besprekingen in de Groep af te wachten.

4. BASISDELICT WITWASSEN

Krachtens artikel 6 van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven zijn de Partijen verplicht het verkrijgen van opbrengsten uit alle strafbare feiten strafbaar te stellen; door middel van een verklaring kunnen de Partijen het aantal strafbare feiten ("basisdelicten") beperken.

Vraag L1: *Zijn de in de vragen A3, B1, C1 en E1 genoemde strafbare feiten volgens Uw nationale recht basisdelicten in de zin van deze bepaling?*

Het aantal basisdelicten is niet beperkt door **België, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Nederland** (behalve indien de valsemunter het geld zelf witwast).

In **Oostenrijk** zijn krachtens artikel 165 WvSr voor het witwassen van geld ernstige delicten of bepaalde minder ernstige delicten (bijvoorbeeld actieve en passieve corruptie) als basisdelict vereist. De in de vragen A3, B1, B1 en E1 genoemde ernstige delicten zijn volgens de Oostenrijkse strafwet basisdelicten voor het witwassen van geld, terwijl de in de vragen C1 en E1 genoemde minder ernstige delicten dat niet zijn. Krachtens artikel 278 bis, lid 2 WvSr is er een tweede specifiek soort witwasdelict: volgens deze bepaling behoeft het betrokken vermogen niet afkomstig te zijn van ernstige delicten of bepaalde minder ernstige delicten, maar moet het worden gehouden door een criminele organisatie, en moet zulks bekend zijn bij de dader die delen van het vermogen in het belang van of namens de criminele organisatie witwast.

Artikel 284 van het **Deense** WvSr heeft betrekking op het delict heling. Deze bepalingen zijn niet van toepassing op witwassen van geld voorzover het de in de vragen A3, B1, B1 en E1 genoemde gedragingen betreft. Er wordt momenteel in Denemarken overwogen het aantal in artikel 284 WvSr genoemde basisdelicten uit te breiden.

In **Duitsland** zijn de in de vragen A3, B1, C1, D1 en E1 genoemde gedragingen ernstige delicten, en vallen zij derhalve onder het bepaalde in artikel 261 WvSr betreffende het witwassen van geld. Het in omloop brengen van vals geld in gevallen die niet onder artikel 146, lid 1, punt 3 WvSr (artikel 147 WvSr) vallen, en de voorbereidende handelingen voor valsemunterij (artikel 149 WvSr) zijn minder ernstige delicten, en deze gedragingen vallen alleen onder artikel 261 WvSr indien de handelingen zijn gepleegd door een lid van een criminele organisatie.

In het **Griekse** recht is valsemunterij geen basisdelict.

Krachtens artikel 506, lid 1, van het **Luxemburgse** WvSr betreffende witwassen, zijn de genoemde strafbare feiten slechts een basisdelict wanneer zij zijn gepleegd in het kader van een vereniging met het oogmerk om strafbare feiten te plegen (artikel 322 WvSr) of van een criminele organisatie (artikel 324 bis WvSr).

Ook in **Portugal** is het geen basisdelict.

In **Spanje** is in artikel 301 WvSr specifiek bepaald dat witgewassen vermogen afkomstig moet zijn van een ernstig delict. De in de vragen A3, B1, C1 en E1 genoemde delicten zouden derhalve basisdelicten in deze zin zijn.

Zweden heeft een verklaring afgelegd bij het Witwasverdrag van de Raad van Europa, dat dit alleen van toepassing is wanneer het witgewassen vermogen crimineel is verworven. De regering heeft een wetsontwerp ingediend dat strekt tot verruiming van de mate waarin witwassen van geld bestraft kan worden. Zweden zal met die wet voldoen aan de eisen van het verdrag, en de verklaring zal kunnen worden ingetrokken. In Zweden wordt het delict van valsemunterij als voltooid beschouwd wanneer de daad van valsemunterij is begaan; het is dus niet afhankelijk van criminele verwerving of het behalen van economisch voordeel door de dader. Valsemunterij op zich levert geen voordeel op, en kan derhalve niet een basisdelict witwassen van geld vormen. Indien echter de valsemunter een vergoeding ontvangt voor hetzij zijn valsemunterswerk, hetzij zijn valse geld, wordt die vergoeding beschouwd als crimineel verkregen, en kan die dus voorwerp zijn van vervolging wegens witwassen van geld. Alle handelingen die inhouden dat iemand opzettelijk vals geld in omloop brengt, met of zonder medeweten van de valsemunter, zijn strafbaar. De betrokkene behoeft geen vergoeding voor het valse geld te ontvangen, dus het in omloop brengen van vals geld als zodanig kan niet het basisdelict witwassen van geld vormen. Net als voor valsemunterij is criminele verwerving of het behalen van economisch voordeel door de dader geen voorwaarde. Indien echter de dader wordt betaald om geld in omloop te brengen of indien hij iemand misleidt om een vergoeding te ontvangen in ruil voor vals geld, is hetgeen hij verkrijgt, door misdaad verkregen en kan dit verkregene voorwerp zijn van strafvervolging wegens witwassen van geld.

In het **Verenigd Koninkrijk** zijn al deze delicten basisdelicten in verband met witwassen van geld (artikelen 29-33 van de Criminal Justice Act 1993).

Vraag L2: *Moeten de in de vragen A3, B1, C1 en E1 genoemde strafbare feiten in alle lidstaten op uniforme wijze beschouwd worden als basisdelicten in de zin van deze bepaling?*

De meeste lidstaten zijn van mening dat al deze delicten op uniforme wijze beschouwd moeten worden als basisdelicten. Sommige lidstaten stellen voor om ten behoeve van de justitiële samenwerking uniforme bepalingen in te voeren. Zie hieromtrent het gemeenschappelijk optreden van de Raad van 3 december 1998 inzake het witwassen van geld.

5. CONFISCATIE

Krachtens artikel 2 van het Verdrag van de Raad van Europa moeten de Partijen maatregelen nemen die hen in staat stellen hulpmiddelen en opbrengsten, of voorwerpen waarvan de waarde overeenkomt met die opbrengsten, te confisqueren. Artikel 11 van het Verdrag van Genève verplicht tot inbeslagneming en confiscatie van vals geld, werktuigen, enz.; die voorwerpen moeten naar een nationaal centraal bureau doorgezonden worden (artikel 12 van het Verdrag van Genève; zie ook punt 8.2).

Vraag M1: *Komt Uw nationaal recht met deze bepalingen overeen?*

Alle lidstaten zijn van mening dat hun nationaal recht met de bepalingen overeenkomt.

Sommige lidstaten hebben meer gedetailleerd beschreven hoe hun rechtsstelsel werkt.

Het **Oostenrijkse** WvSr voorziet in drie soorten confiscatiebepalingen:

- 1) Confiscatie (artikel 26 WvSr): "instrumenta et producta sceleris" moeten worden geconfisqueerd indien zulks nodig lijkt om het plegen van strafbare feiten te voorkomen. Ook instrumenten die alleen waren bestemd voor gebruik bij het plegen van een delict vallen onder deze bepaling. Voor confiscatie moet ten minste een poging tot het plegen van een delict bewezen zijn. Gewoonlijk moet een bevel tot confiscatie gelijk met de veroordeling worden gegeven, maar er is ook een onafhankelijke (objectieve) procedure mogelijk.
- 2) Confiscatie van winsten (artikel 20 en 20 bis WvSr): dit is een "actus contrarius" om onwettige verrijking tegen te gaan. Deze maatregel moet worden toegepast op alle strafbare feiten waardoor, of waarvoor, de dader opbrengsten heeft ontvangen. In artikel 20 is sprake van het wederrechtelijk plegen van een strafbaar feit, zulks los van de schuldvraag (de betrokkene hoeft dus niet voor het delict te zijn veroordeeld). Ook van rechtspersonen kunnen opbrengsten worden geconfisqueerd. Gewoonlijk moet een confiscatiebevel tegelijk met de veroordeling worden gegeven, maar er is ook een onafhankelijke (objectieve) procedure mogelijk. In beginsel kan confiscatie achterwege blijven indien de opbrengsten niet hoger zijn dan ATS 300.000; deze uitzondering zal in het algemeen echter niet worden toegepast in valsemunterijzaken. Indien een delict voortgezet of herhaald is gepleegd, of indien de dader lid was van een criminele organisatie, kan vermogen worden geconfisqueerd waarvan niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het wettig verworven is (omkering van de bewijslast van de herkomst).

- 3) verbeurdverklaring (artikel 20 ter en 20 quater WvSr): is van toepassing op vermogen ter beschikking van een criminele organisatie en op in Oostenrijk in beslag genomen vermogen dat afkomstig is van in het buitenland gepleegde delicten die niet onder de Oostenrijkse jurisdictie vallen (omdat er geen verband met Oostenrijk is), maar die strafbaar zijn volgens het recht van de staat waar zij zijn gepleegd. Gewoonlijk moet ook een verbeurdverklaringsbevel gelijk met de veroordeling worden gegeven, maar er is ook een onafhankelijke (objectieve) procedure mogelijk.

België wijst erop dat reeds voor de onderhandelingen rond de Conventie van Genève in de zetel van het Commissariaat-generaal van de gerechtelijke politie te Brussel een Belgisch Centraal Bureau ter Beteugeling van de Valsemunterij werd opgericht met als taak het verzamelen van inlichtingen van belang bij de opsporing, de preventie en de repressie van dergelijke inbreuken, het onderhouden van contacten met het Secretariaat-generaal van Interpol te Parijs, en het ontvangen van valse of nagemaakte Belgische of vreemde bankbiljetten teneinde ze over te maken hetzij aan de Nationale Bank, hetzij aan de betreffende vreemde Staat. Dit bureau werd in 1994 geïntegreerd in de Algemene Politiesteundienst (afdeling "operationele ondersteuning") maar behield dezelfde taken.

In **Denemarken** bevatten de artikelen 75 t/m 77 bis WvSr algemene bepalingen inzake de confiscatie van opbrengsten van strafbare feiten.

In artikel 75, lid 1, is bepaald dat de opbrengsten van een delict of een met de waarde daarvan overeenkomend bedrag geheel of ten dele kan worden geconfisqueerd. Indien de nodige basis voor het vaststellen van het bedrag ontbreekt, kan een bedrag worden geconfisqueerd dat wordt geacht overeen te komen met de verwezenlijkte opbrengsten. In artikel 75, lid 2, is voorts bepaald dat, indien zulks ter voorkoming van verdere delicten nodig wordt geacht of indien buitengewone omstandigheden zulks extra vereisen, confiscatie kan plaatsvinden van voorwerpen die zijn gebruikt of bestemd voor het plegen van een strafbaar feit, van voorwerpen die afkomstig zijn van een strafbaar feit en van voorwerpen in verband waarmee een strafbaar feit is gepleegd. Artikel 75, lid 3, bepaalt dat in plaats van de in artikel 75, lid 2, bedoelde voorwerpen een bedrag kan worden geconfisqueerd dat overeenkomt met de waarde of een deel van de waarde van de voorwerpen.

In geval van delicten betreffende geld, worden de in beslag genomen uitrusting en het in beslag genomen geld altijd geconfisqueerd, ongeacht of het om Deens geld of buitenlands geld gaat. Geconfisqueerde uitrusting wordt vernietigd wanneer de strafvervolging is afgesloten. Geconfisqueerd geld, zowel Deens als buitenlands geld, wordt bewaard door de technische dienst van de Nationale Commissaris van Politie voor vergelijking bij volgende gevallen van valsemunterij. Internationale gevallen worden bij dezelfde afdeling geregistreerd, en er worden dikwijls verslagen naar Interpol in Lyon gestuurd.

In **Frankrijk** voorziet artikel 442-13 WvSr in verplichte confiscatie van nagemaakte of valse muntstukken en bankbiljetten, van het materiaal en de instrumenten die voor de vervaardiging ervan zijn gebruikt en van alle baten. Geconfisqueerde voorwerpen worden hetzij naar de Dienst Munten en Medailles, hetzij naar de Franse Nationale Bank gestuurd, met het oog op de eventuele vernietiging ervan.

Duitsland is van mening dat de bepalingen van haar nationaal recht overeenkomen met deze bepalingen (artikelen 73 e.v. WvSr). Confiscatie is niet mogelijk zolang een benadeelde persoon geen compensatie heeft ontvangen.

De **Griekse** wetgeving voorziet in verplichte confiscatie van vals geld en de instrumenten, werktuigen en middelen voor de vervaardiging daarvan, zelfs indien niemand is vervolgd of veroordeeld, en ongeacht of de betrokken voorwerpen toebehoren aan de hoofddader of aan de mededader van een valsemunterijdelict. Indien echter wordt bewezen dat de eigenaar van het geld of het materiaal waarvan het is gemaakt, niet bij de valsemunterij was betrokken, wordt het geld ongeschikt gemaakt voor gebruik en aan de eigenaar teruggegeven.

In **Italië** is de regel (artikel 240 WvSr) dat de voorwerpen die zijn gebruikt of bestemd voor het plegen van een delict, en de voorwerpen die de opbrengst of winst van het delict vormen, in het algemeen geconfisqueerd moeten worden. Vals geld en voor valsemunterij gebruikte uitrusting vallen onder deze bepaling. Bovendien (artikel 321, lid 2, WvSv) kan de rechter een bevel geven tot inbeslagneming van confisqueerbare eigendommen. Bankbiljetten en munten waarvan is vastgesteld dat zij vals zijn en waarvoor een confiscatiebevel is gegeven, moeten, zodra het bevel uitvoerbaar wordt, worden overgedragen aan het dichtstbijzijnde kantoor van de Bank van Italië of van de provinciale Schatkist, onder toezicht van de griffie (artikel 88 WvSr).

Luxemburg:

- artikel 31 WvSR bepaalt dat bijzondere confiscatie van toepassing is op:
 - 1) voorwerpen die hebben geleid tot het delict;
 - 2) voorwerpen die werden gebruikt of bedoeld waren om te worden gebruikt voor het plegen van het delict, indien die voorwerpen aan de verdachte toebehoorden;
 - 3) voorwerpen die door het delict werden voortgebracht of die met de opbrengst van het delict werden verkregen.
- Krachtens artikel 32 WvSr is specifieke confiscatie ingeval van zware delicten verplicht; bijzondere confiscatie bij lichtere delicten daarentegen is facultatief. Daarom is in het wetsontwerp confiscatie van de desbetreffende voorwerpen uitgebreid tot een aantal lichtere delicten in verband met valsemunterij.

Artikel 109 e.v. van het **Portugese** WvSr voorziet in het algemeen in verbeurdverklaring aan de staat van alle eigendommen, hulpmiddelen, opbrengsten, winsten, beloningen en middelen, gebruikt of bestemd voor gebruik bij, dan wel verkregen door, het plegen van een strafbaar feit. Er wordt ook een bevel tot verbeurdverklaring gegeven indien niemand voor het delict kan worden gestraft.

Indien beloningen, rechten, eigendommen of winsten zijn gemengd met wettig verkregen vermogen, wordt dit vermogen verbeurdverklaard aan de staat tot het geraamde bedrag van de onwettige vermogensbestanddelen waarmee zij zijn vermengd.

Indien beloningen, rechten, eigendommen of winsten niet in natura in beslag kunnen worden genomen, wordt de verbeurdverklaring vervangen door betaling van een overeenkomstig bedrag aan de staat.

Wat verbeurdverklaring betreft, worden de rechten van derde partijen die te goeder trouw zijn, gevrijwaard door het WvSr (artikelen 110 en 111, lid 2), de wetgeving inzake de internationale rechtshulp in strafzaken, wetsbesluit nr. 43/91 (artikel 27, lid 3), de drugsbestrijdingswetgeving, wetsbesluit nr. 15/93 (artikel 36 bis) en het eerder genoemde wetsbesluit nr. 325/95 (artikel 17).

Volgens het WvSr zal echter, zelfs indien het eigendom aan een derde partij toebehoort, een bevel tot verbeurdverklaring worden gegeven indien de eigenaar onrechtmatig heeft bijgedragen tot het gebruik of het verwerven ervan, of voordeel heeft gehad bij het delict, of indien hij op enigerlei wijze het eigendom heeft verworven nadat het delict was gepleegd terwijl de herkomst ervan hem bekend was.

Het **Spaanse** WvSr (artikel 127) bepaalt in het algemeen dat opbrengsten van delicten worden geconfisqueerd; zij worden geconfisqueerd en, indien zij zich niet in het wettig verkeer bevinden, vernietigd.

In **Zweden** is confiscatie mogelijk. Er bestaan evenwel geen voorschriften om geconfisqueerd vals geld of de hulpmiddelen voor valsemunterij naar een centraal bureau te sturen.

De wetgeving van het **Verenigd Koninkrijk** stemt overeen met de bepalingen wat betreft de opbrengsten en vermogen dat de waarde daarvan vertegenwoordigt. Wat inbeslagneming van vals geld, werktuigen enz. betreft, kan de rechter alles waarvan ten genoegen van het gerecht is bewezen dat het verband houdt met het delict, verbeurd verklaren en hetzij laten vernietigen, hetzij er naar goeddunken van het gerecht anderszins over beschikken.

6. BEVOEGDHEID TOT VERVOLGING

Op grond van artikel 9 van het Verdrag van Genève geldt voor bepaalde in het buitenland begane strafbare feiten een verplichting tot vervolging.

Vraag N1: *Onder welke voorwaarden bestaat er in Uw land bevoegdheid tot vervolging voor in het buitenland begane valsmunterij?*

Oostenrijk:

Artikel 64, lid 1, onder 4, WvSr stelt dat Oostenrijkse rechtbanken bevoegd zijn tot vervolging van het delict valsemunterij in de zin van artikel 232 dat in het buitenland gepleegd is, afgezien van de wetgeving van de plaats van het delict, indien door het plegen van dit strafbaar feit Oostenrijkse belangen zijn geschaad of de dader niet kan worden uitgeleverd.

Als het feit niet onder artikel 64 valt - hetgeen geldt voor alle andere al dan niet ernstige strafbare feiten (artikelen 233, 236, 239) - is artikel 65 subsidiair van toepassing ter regeling van 1) het "personaliteitsbeginsel" ("Personalitätsprinzip") inzake de Oostenrijkse rechtsmacht over Oostenrijkse staatsburgers en 2) het beginsel van de overdracht/overname van strafvervolging ("Prinzip der stellvertretenden Strafrechtspflege") indien buitenlandse daders het strafbaar feit in het buitenland hebben gepleegd, in Oostenrijk zijn gearresteerd en om bepaalde redenen niet kunnen worden uitgeleverd; voor beide beginselen moet er een adequate wet bestaan op de plaats van het delict.

België:

Inbreuken met als voorwerp munten, openbare effecten en bankbiljetten kunnen in België vervolgd worden ongeacht de nationaliteit van de dader.

Echter wanneer het gaat om munten, openbare effecten en bankbiljetten van een vreemd land, is de vervolging ondergeschikt aan twee voorwaarden:

- een officieel bericht aan de Belgische overheid door de overheid van de staat op wiens grondgebied de feiten werden gepleegd;
- de aanwezigheid van de verdachte in België.

Voor privé-effecten geldt een aparte regeling.

Denemarken:

In het buitenland begane delicten die te maken hebben met geld kunnen in Denemarken worden vervolgd op grond van de artikelen 6 t/m 12 WvSr.

In dit verband wordt vooral de aandacht gevestigd op de artikelen 7, 9 en 10 WvSr.

In artikel 7, lid 1, WvSr staat dat delicten die buiten Denemarken gepleegd worden door iemand die door geboorte Deens onderdaan is of die in Denemarken gevestigd is, onder de Deense rechtsmacht vallen indien het delict gepleegd is buiten een internationaal erkend grondgebied, mits strafbaar gesteld met een hogere straf dan een korte gevangenisstraf, en indien het delict binnen een dergelijk grondgebied gepleegd is, mits het ook volgens de daar geldende wet een strafbaar feit is. Alleen delicten die krachtens de Deense wet kunnen worden vervolgd, kunnen leiden tot strafrechtelijke aansprakelijkheid voor een Deense rechtbank (artikel 10 WvSr).

In artikel 10, lid 1, WvSr wordt gesteld dat, indien in Denemarken op grond van het WvSr tot vervolging wordt overgegaan, zowel de veroordeling als de beslissing over andere juridische gevolgen van het strafbaar feit in overeenstemming moet zijn met de Deense wetgeving.

Verder bepaalt artikel 10, lid 2, dat er, in de gevallen bedoeld in artikel 7, indien het delict gepleegd is binnen een internationaal erkend vreemd grondgebied, geen zwaardere straf mag worden opgelegd dan mogelijk is volgens de wet van de plaats van het delict.

Een straf kan in Denemarken worden uitgesproken voor het vervalsen van geld in Denemarken, zelfs als dat geld naar het buitenland gesmokkeld is. Idem dito kan het in het buitenland vervalsen van (Deens of vreemd) geld door een buitenlander vervolgd worden in Denemarken indien het feit gepleegd is met het oogmerk het valse geld aldaar te verspreiden (artikel 9 WvSr). Dienovereenkomstig stelt artikel 9 dat, in gevallen waarin de aard van de daad afhangt van of bepaald wordt door een zich voordoend of beoogd gevolg, die daad ook zal worden beschouwd als te zijn begaan op de plaats waar het gevolg zich heeft voorgedaan of beoogd was zich voor te doen.

Finland:

Finse rechtbanken zijn bevoegd tot vervolging van het vervalsen van geld, de voorbereiding en het gebruik van dat strafbare feit en het gebruik van het valse geld als omschreven in het Verdrag van Genève, zelfs indien het feit in het buitenland gepleegd is.

Frankrijk:

De Franse strafwet is van toepassing op strafbare feiten die verband houden met de fundamentele belangen van de staat, ... met het vervalsen en namaken van van staatswege uitgegeven zegels, munten, bankbiljetten en waardepapieren ... en die gepleegd zijn buiten het grondgebied van de Republiek (artikel 113, lid 10, WvSr).

Duitsland:

Valsemunterij en de voorbereiding daarvan (artikelen 146, 147 en 152 WvSr), zijn strafbare feiten waarvoor de Duitse rechtbanken bevoegd zijn ongeacht de plaats van het delict ("universaliteitsbeginsel"). Voorzover de verwerving van vals geld alleen gedekt wordt door artikel 147 zijn het "personaliteitsbeginsel" en het beginsel van overdracht/overname van rechtsvervolging van toepassing.

Griekenland:

Griekse rechtbanken zijn bevoegd voor de vervolging van in het buitenland begane daden van valsemunterij indien:

- a) de daden begaan zijn door een Grieks onderdaan en eveneens strafbaar zijn op grond van de wet van het land waar ze begaan zijn, of indien de daden begaan zijn op een grondgebied zonder overheid (artikel 6 WvSr in welk geval het actief personaliteitsbeginsel van toepassing is;
- b) de daden in het buitenland begaan zijn door een buitenlander, zij het rechtstreeks gericht tegen Griekse onderdanen of Staatseigendommen (b.v. munten), mits de daden ook strafbaar zijn volgens de wet van het land waar ze begaan zijn, of indien de daden begaan zijn op een grondgebied zonder overheid (artikel 7 WvSr), in welk geval het passief personaliteitsbeginsel van toepassing is;
- c) de daden, ongeacht de plaats waar ze begaan zijn, samen met andere daden (landverraad, enz.) ook gericht zijn tegen de Griekse munt (artikel 8, onder g), WvSr), krachtens het "beschermingsbeginsel".

Ierland:

Artikel 9 van het Verdrag van Genève geldt voor landen waarvan de wet als algemeen beginsel de vervolging van in het buitenland gepleegde strafbare feiten aanvaardt. Alhoewel er uitzonderingen zijn, aanvaardt Ierland dit beginsel niet als algemene regel.

Italië:

Krachtens artikel 7, lid 3, WvSr zijn Italianen of buitenlanders die op vreemd grondgebied munten hebben vervalst die op Italiaans grondgebied als wettig betaalmiddel gelden of die Italiaanse waardepapieren hebben vervalst, strafbaar volgens de Italiaanse wet. Daarom hebben Italiaanse rechtbanken fundamenteel altijd bevoegdheid tot vervolging bij vervalsing van Italiaanse munten, ongeacht de plaats van het delict.

Luxemburg:

In het buitenland gepleegde delicten waarvoor de Luxemburgse gerechten bevoegd zijn worden behandeld in:

- Artikel 5 WvSr betreffende door Luxemburgers in het buitenland gepleegde delicten, en waarin het volgende onderscheid wordt gemaakt:
 - o Een Luxemburger die in het buitenland een zwaar delict pleegt dat strafbaar is volgens de Luxemburgse wet, kan in het Groothertogdom worden vervolgd en berecht.
 - o Een Luxemburger die in het buitenland een feit pleegt dat volgens de Luxemburgse wet als strafbaar te omschrijven is, kan in het Groothertogdom worden vervolgd en berecht.
- Artikel 7 WvSv, volgens hetwelk elke buitenlander die in het buitenland schuldig bevonden wordt als hoofddader van of medeplichtige aan "namaak of vervalsing van het nationale zegel, de nationale valuta die wettig betaalmiddel is, nationale documenten of wettelijk erkende bankbiljetten", zich blootstelt aan vervolging.
- Artikel 7 ter Wvsv, dat als volgt luidt:

"Indien één van de bestanddelen van het delict gepleegd is in het Groothertogdom Luxemburg, wordt het delict geacht te zijn gepleegd op het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg."

Nederland:

Op grond van artikel 4 WvSr is de Nederlandse strafwet toepasselijk op ieder die zich buiten Nederland schuldig maakt aan enig misdrijf ten opzichte van muntspeciën, munt- of bankbiljetten.

Portugal:

Portugal past het territorialiteitsbeginsel toe bij de beoordeling van de reikwijdte van zijn rechtsmacht. Het aanvaardt echter uitzonderingen voor gevallen die bij wet zijn gespecificeerd.

Derhalve is conform het WvSr het Portugees strafrecht in de regel van toepassing op strafbare feiten die geheel of gedeeltelijk op Portugees grondgebied gepleegd worden.

Met betrekking tot strafbare feiten die onder de artikelen 262 t/m 271 vallen (valsemunterij en daaraan gerelateerde delicten, zoals hierboven omschreven) is de Portugese wet ook van toepassing op strafbare feiten die buiten het Portugees grondgebied gepleegd worden.

Spanje:

Ten gevolge van de internationale relevantie van deze misdrijven, voorziet de Spaanse wet voor de vervolging ervan in het "*extraterritorialiteitsbeginsel*". Conform de artikelen 23, de leden 3, onder e), en 4, onder d), van de organieke wet op de rechtsmacht, kunnen Spaanse rechtbanken zaken behandelen die betrekking hebben op het vervalsen van Spaanse en buitenlandse munten buiten het Spaans grondgebied door Spaanse of buitenlandse onderdanen.

Krachtens artikel 65, lid 1, onder b), van diezelfde wet ligt de bevoegdheid tot vervolging bij de strafafdeling van het Hooggerechtshof ("*Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*").

Zweden:

Volgens de Zweedse regels geldt de Zweedse rechtsmacht voor strafbare feiten die in het buitenland gepleegd worden door onder andere Zweden of buitenlanders die in Zweden gevestigd zijn of door andere buitenlanders die zich in Zweden bevinden.

Verenigd Koninkrijk:

Het UK kent in dezen geen extraterritoriale rechtsmacht. Wel is het samenspannen binnen het UK om in het buitenland delicten te plegen nu krachtens de nieuwe wetgeving ("*Criminal Justice (Terrorism and Conspiracy) Act*") van 1998 strafbaar. Samenspanning binnen het UK om in het buitenland een van de in de antwoorden op deze vragen bedoelde delicten te plegen is daarom tegenwoordig strafbaar indien ook strafbaar in het buitenland. Daarnaast is het strafbaar om in het buitenland vervalst geld op UK-grondgebied te bezitten of aan te bieden.

Vraag N2: Kunt U aanvaarden dat de bevoegdheid tot vervolging voor alle lidstaten zal gelden als het delict tegen de euro gericht is, ongeacht de plaats van het delict (binnen of buiten de Unie)?

Bijna alle landen kunnen hiermee instemmen.

Frankrijk is van mening dat het beantwoorden van deze vraag veronderstelt dat er tussen de lidstaten eenvormigheid bestaat:

- van de vervolgingsregels (bevoegheden van de onderzoeksautoriteiten, wijze waarop huiszoekingen en inbeslagnames worden uitgevoerd, bewijsmiddelen,...)
- van de rechtsgang (rol van het openbaar ministerie en de verdediging, rechtsmiddelen),
- van de strafrechtelijke voorzieningen (bestrafing, regels voor de tenuitvoerlegging van het strafvonnis).

Het **UK** opereert gewoonlijk op basis van territoriale rechtsmacht, maar zou bereid zijn te onderzoeken hoe de rechtsmacht zou kunnen functioneren in relatie met de bevoegde maatregelen tegen vervalsing van de euro. Het **UK** is geen voorstander van een onderscheid tussen EU- en niet-EU-jurisdicties in dit verband omdat dit door vervalsers zou kunnen worden uitgebuit.

Ook **Ierland** deelt mee dat het wil nadenken over een algemene bevoegdheid voor zijn rechtbanken.

7. STRAFPROCESRECHTELIJKE KWESTIES

7.1. Schijnaankoop

Bij opsporing van vals geld is een belangrijke rol weggelegd voor politiefunctionarissen die zich niet als zodanig bekendmaken en interesse voor de aankoop van vals geld voorwenden om met valsemunten in contact te komen ("undercover-operaties"; er moet in dit verband gewezen worden op het feit dat het Europese Hof voor de Rechten van de Mens onlangs de uitspraak heeft gedaan dat het aanzetten door politiebeambten tot het verkopen van drugs ("agent provocateur") in strijd is met artikel 6 van het EVRM ⁽³⁾).

Vraag 01: Zijn politiebeambten volgens Uw nationale recht bevoegd om vals geld aan te kopen zonder dat zij zelf strafbaar zijn? Zo ja, welke voorwaarden zijn aan die schijnaankoop verbonden? Wie geeft de toestemming (gerecht, officier van justitie)? Tot welk rechtsgebied behoren deze bepalingen (strafrecht, strafprocesrecht, politierecht, ...)? Leidt het feit dat de daad uitgelokt is tot strafvermindering?

Oostenrijk:

Volgens artikel 25 WvSv **mag een politiebeampte niet overgaan tot "uitlokking"**, waaronder verstaan wordt het aanzetten tot het plegen, voortzetten of voltooien van een strafbaar feit met het oogmerk de dader voor de rechter te brengen. (Artikel 25 WvSv kent geen verbod op under-coveroperaties.) Wettelijk is een beslissing van een rechtbank niet vereist maar in de praktijk probeert de politie wel toestemming van justitie te hebben. Noch het strafprocesrecht noch het politierecht regelen dit verder in het bijzonder.

Derhalve is schijnaankoop geoorloofd zolang de politiebeampte niet de verdachte aanzet tot het plegen van een delict. Hij is niet strafrechtelijk aansprakelijk als hij alleen interesse veinst voor het aankopen van vals geld van iemand die reeds de bedoeling heeft dat te verkopen.

⁽³⁾ Zaak Teixeira de Castro tegen Portugal, 9.6.1998.

Zoals voor alle andere delicten, geldt dat een politiebeambte alleen persoonlijk strafrechtelijk aansprakelijk is als hij aan alle materiële en subjectieve (oogmerk) voorwaarden van het delict beantwoordt; bij valsemunterij mag niet uit het oog worden verloren dat er een speciaal oogmerk vereist is (nl. van het voor de eerste maal in omloop brengen als ware het echt geld).

Er zijn geen speciale bepalingen om het aandeel van de politiebeambte te laten meewegen in het bepalen van de strafmaat. In concrete gevallen kan de rechtbank dit aspect natuurlijk wel mede de straf laten bepalen.

België:

De politiebeambten zijn hiertoe bevoegd op grond van een ministeriële omzendbrief van 1990, die werd aangevuld in 1992. De algemene voorwaarden zijn verbod op provocatie, subsidiariteit en proportionaliteit. De operatie is onderworpen aan de schriftelijke en voorafgaande toestemming van de procureur des Konings (openbaar ministerie). Deze bepalingen behoren tot het rechtsgebied van het strafprocesrecht, en de regering heeft de verbintenis op zich genomen in het actieplan tegen de georganiseerde criminaliteit om het geheel der bijzondere technieken een wettelijke basis te geven in het Wetboek van Strafvordering. Uitlokking door de politiediensten zal leiden tot straffeloosheid.

Denemarken:

Op grond van de artikelen 754a t/m 754e van de Deense wet op de rechtsbedeling is "uitlokking" onder uiterst beperkte omstandigheden toegestaan.

Artikel 754a van deze wet bepaalt dat een politiebeambte in het kader van een onderzoek naar een strafbaar feit niet verantwoordelijk mag zijn voor het leveren van bijstand of het treffen van regelingen om een persoon aan te zetten tot het plegen of voortzetten van een strafbaar feit, tenzij:

1. er een buitengewoon gegrond vermoeden aanwezig is dat het feit bijna gepleegd is of gaat worden,
2. het onmogelijk is met andere onderzoeksmethoden bewijzen te verzamelen, en
3. het onderzoek betrekking heeft op een feit dat bestraft kan worden met minimaal zes jaar gevangenisstraf.

Verder mogen de onderzoeksmethoden de mate of de ernst van het strafbaar feit niet verzwaren (artikel 754b, lid 1) en mogen de regelingen alleen getroffen worden door politiebeambten (artikel 754b, lid 2).

Er moet in het bijzonder op worden gewezen dat het in beginsel aan de rechter is om te beslissen of een van de bovenbedoelde methoden wordt gehanteerd (artikel 754c). De politie kan een dergelijk besluit alleen nemen als de operatie zou worden gedwarsboemd bij uitblijven van een rechterlijke beslissing. Vervolgens moet de operatie wel binnen de 24 uur aan de rechter worden gemeld.

Daarenboven moet de politie het openbaar ministerie vooraf op de hoogte stellen als zij van plan is haar toevlucht te nemen tot dit soort methodes.

De Deense wetgeving inzake rechtsbedeling kent geen speciale bepaling op grond waarvan het gebruik van dergelijke methodes leidt tot strafvermindering voor de dader.

Finland:

Schijnaankoop is legaal zolang niemand ertoe wordt aangezet tijdens de koop een strafbaar feit te plegen. Momenteel verbindt de wet geen specifieke voorwaarden aan schijnaankopen. De beslissing om tot schijnaankoop over te gaan wordt door de politie genomen. Deze methode is gebaseerd op hoofdstuk 36, artikel 6 WvSr waarin staat dat het bezit van vals geld alleen strafbaar is wanneer hiervoor geen aanvaardbare reden is. Een voorstel tot wijziging van de politiewet, dat in het najaar naar het parlement gaat, bevat nieuwe bepalingen. Bij het bepalen van de strafmaat kan uitlokking door de politie in beginsel meewegen.

Frankrijk:

De wetshandhavingsdiensten passen dergelijke technieken alleen toe in drugszaken.

Duitsland:

Normaliter zijn politiebeambten niet strafbaar krachtens artikel 146 WvSr als zij tijdens een strafrechtelijk onderzoek vals geld kopen omdat hiervoor het oogmerk van het in omloop brengen van vals geld, of het mogelijk maken ervan, doorslaggevend is.

Indien een politiebeambte in de loop van zijn onderzoek opdracht geeft vals geld te vervaardigen, kan er sprake zijn van uitlokking, maar ten aanzien hiervan heerst de mening dat hij niet strafbaar is als het geld niet daadwerkelijk in omloop wordt gebracht.

Het feit dat de dader is "geprovoceerd" kan in aanmerking worden genomen bij het bepalen van de straf.

Griekenland:

De Griekse strafwet voorziet niet in de mogelijkheid dat wetshandhavingsdiensten onder het plegen van een strafbaar feit vals geld aankopen en staat dit dus ook niet toe. (Schijnaankoop is alleen toegestaan in het kader van de bestrijding van de illegale handel in drugs en andere narcotica).

Ierland:

Ten aanzien van de betreffende delicten, zoals het bezit van vals geld, kunnen "wettelijke bevoegdheid" of "rechtvaardigingsgrond" worden aangevoerd door leden van de nationale politie (Garda Siochana) die bij hun taakvervulling in het bezit komen van vals of vervalst geld. De mate waarin zo'n politiebeambte in die hoedanigheid in vals of vervalst geld mag handelen, wordt door zijn autoriteiten bepaald. Hij mag een delict echter niet uitlokken. De strafmaat wordt altijd bepaald door de strafrechter, die daarbij rekening houdt met alle omstandigheden van het geval.

Italië:

De Italiaanse wet kent geen specifieke bepaling op grond waarvan politieambtenaren zonder strafbaar te zijn vals geld mogen kopen; voor delicten in verband met b.v. drugs, witwassen en wapens bestaat zo'n bepaling wel en eveneens in de recente wet op de uitbuiting van prostitutie en kinderpornografie. Derhalve gelden de algemene regels voor deelneming aan een strafbaar feit.

Luxemburg:

In Luxemburg heeft de politie een onderzoekstechniek waarbij onder het gezag van het openbaar ministerie gefingeerde aankopen van vals geld worden verricht. Dit is niet wettelijk geregeld. De betrokken politiebeambten zijn alleen strafrechtelijk aansprakelijk, als kwaad opzet bewezen wordt. Indien het oogmerk om het delict te plegen niet voorafging aan de voorgestelde gefingeerde aankoop, kan uitlokking door de politie worden tegengeworpen.

Nederland:

Volgens de Nederlandse wet kunnen politiebeambten in het kader van hun onderzoek vals geld kopen zonder strafbaar te zijn mits het openbaar ministerie toestemming heeft gegeven voor dergelijke onderzoeksactiviteiten en de vereisten qua proportionaliteit- en subsidiariteit worden gerespecteerd. Deze vereisten zijn momenteel niet expliciet vastgelegd bij wet al wordt de kwestie wel geregeld in de strafwet. Indien het strafbaar feit het gevolg is van uitlokking, dan kunnen de daden die het gevolg zijn van de uitlokking niet vervolgd worden door het OM. Momenteel ligt een wetsvoorstel ter tafel dat deze zaak opneemt in het Wetboek van Strafvordering. Met de voorgestelde eerste zin van artikel 128 WvSv kan het OM een opsporingsambtenaar opdragen goederen van een verdachte aan te kopen, bijvoorbeeld wanneer er vermoedens bestaan dat deze strafbare feiten als genoemd in het antwoord op vraag K1 gaat plegen. In het tweede lid wordt bepaald dat de opsporingsambtenaar geen andere strafbare feiten mag uitlokken dan die welke oorspronkelijk beoogd werden.

Spanje:

Het parlement heeft op 13 januari 1999 een wet aangenomen tot wijziging van het WvSv ter verbetering van het onderzoek van de illegale handel in verdovende middelen en andere daarmee verband houdende onrechtmatige daden (organieke wet 5/1999). Deze wijziging regelt o.a. de juridische status van de "undercoveragent" in het kader van onderzoeken naar de georganiseerde criminaliteit. De voornaamste regelingen met betrekking tot deze nieuwe constructie zijn:

- het begrip "georganiseerde criminaliteit" wordt voor dit doel afgebakend in die zin dat gespecificeerd wordt welke soorten delicten eronder vallen, b.v. valsemunterij;
- in het kader van onderzoeken die betrekking hebben op de activiteiten van de eigenlijke georganiseerde criminaliteit kan de onderzoeksrechter of het OM (dat die rechter in dat geval rechtstreeks informeert) op basis van een met redenen omkleed besluit ambtenaren van strafvervolgingsinstanties toestemming verlenen om onder een, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor zes maanden verkregen, valse identiteit te opereren. Aldus kunnen zij rechtmatig onder die identiteit opereren in alle zaken die verband houden met een specifiek onderzoek en mogen zij een aantal handelingen uitvoeren, zoals het aankopen van voorwerpen, opbrengsten en instrumenten van strafbare feiten.

Zweden:

Politieambtenaren mogen geen strafbare feiten uitlokken die anders niet gepleegd zouden worden. Wel kunnen zij in sommige omstandigheden toestemming krijgen om bepaalde maatregelen te treffen om bewijsmateriaal veilig te stellen. Op deze, niet bij wet geregelde, mogelijkheid, wordt alleen een beroep gedaan bij zware criminaliteit (minimaal met inbegrip van ernstige vormen van valsemunterij) en na goedkeuring van het OM in het kader van een lopend onderzoek. De strafmaat mag niet beïnvloed worden door het gebruik van deze methode.

Verenigd Koninkrijk:

De wetshandhavingdiensten van het UK spreken liever van "testaankopen" ("test purchases"). Deze methode is niet wettelijk geregeld maar valt onder richtlijnen van de vereniging van politie-officieren ("Association of Chief Police Officers", ACPO). Politie en douane werken momenteel aan gedragscodes voor het gebruik van verschillende "geheime" politiemethodes, en in de code voor under-coveroperaties zal de figuur van de "testaankoop" behandeld worden. Uit deze code - die nog in de ontwerpfase zit - blijkt duidelijk dat een under-coveroperatie niet gebruikt kan worden om strafbare feiten uit te lokken die anders niet gepleegd zouden worden, noch om daders in de val te lokken die anders niet zouden hebben deelgenomen aan het plegen van dergelijke feiten. Voor het doen van testaankopen is een schriftelijke toestemming van een politieambtenaar met de rang "hoofdinspecteur" of een gelijkwaardige rang nodig. Voordat hij die toestemming verleent, moet hij zich ervan vergewissen dat:

- * de testaankoop nodig is ter ondersteuning van het onderzoek van een strafbaar feit dat betrekking heeft op het bezit, het leveren of gebruiken van een hulpmiddel of dienst en dat er voordat de inzet van een "testaankoper" overwogen is, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een dergelijk strafbaar feit gepleegd wordt;
- * het beoogde resultaat van de testaankoop kan redelijkerwijs niet worden bereikt met andere middelen;
- * het risico dat inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van een andere persoon dan het doelwit van de actie is terdege overwogen.

Het hanteren van de testaankoop-methode mag niet meewegen bij het bepalen van de strafmaat als de dader niet is "geprovoceerd" tot het plegen van een strafbaar feit dat hij anders niet zou hebben gepleegd.

Vraag O2: *Moeten op dit punt voor alle lidstaten uniforme regels gelden?*

Bijna alle lidstaten vinden het niet nodig uniforme regels in te stellen. Sommige verwijzen naar recente uitspraken van het Hof voor de rechten van de mens in Straatsburg betreffende het gebruik van under-coveragenten. Door de uiteenlopende historische en juridische tradities mag men grote verschillen tussen de regels op dit gebied verwachten. Volgens één lidstaat zou een vorm van vergelijkende studie kunnen worden gemaakt.

7.2 In het strafproces wordt vals geld meestal als **bewijsmiddel** gebruikt. Daarnaast is een grondige technische en statistische studie van de valse bankbiljetten en munten (en werktuigen) nodig om de veiligheidskenmerken te kunnen blijven verbeteren. Artikel 11 van het Verdrag van Genève schrijft onder meer al voor dat het geld in kwestie aan de betrokken regering of emissiebank overhandigd moet worden. Ter bescherming van de euro wordt derhalve onder verantwoordelijkheid van de Europese Centrale Bank een centraal bureau voor onderzoek van valsemunterij opgericht.

Vraag P1: *Kent Uw nationale recht bepalingen op grond waarvan vals geld door de justitiële of veiligheidsautoriteiten naar de instantie wordt gebracht die voor de overhandiging van het geld verantwoordelijk is?*

In bijna alle lidstaten blijken er regels te bestaan voor de overhandiging van vals geld aan gespecialiseerde instanties (behalve in Denemarken, Finland en Zweden). In de lidstaten blijken evenwel verschillende autoriteiten daarbij betrokken te zijn (politie, nationale bank, gespecialiseerde diensten), en in sommige lidstaten wordt er een onderscheid gemaakt tussen biljetten en munten.

In **Oostenrijk** moeten de rechtbanken krachtens art. 136 WvSv valse biljetten aan de Oostenrijkse emissiebank overhandigen (Österreichische Nationalbank/ONB) en valse munten aan de Oostenrijkse Munt (Münze Österreich AG).

Vreemde valuta's moeten overeenkomstig het WvSv aan het ministerie van Justitie worden overhandigd. Bij een decreet van het ministerie van Justitie van 1997 wordt evenwel aanbevolen vreemde valuta's aan de Oostenrijkse nationale bank te overhandigen.

Dezelfde verplichtingen gelden voor politieke autoriteiten die gevallen van valsemunterij onderzoeken.

In **België** berust de verantwoordelijkheid voor deze taak bij het bovengenoemde Centraal Bureau ter Beteugeling van de Valsemunterij, dat in de Algemene Politie-steundienst, afdeling operationele ondersteuning, is geïntegreerd. Valse munten of bankbiljetten moeten door de politiediensten bij hun proces-verbaal gevoegd worden om de bevoegde magistraat toe te laten deze onverwijld aan het Bureau te bezorgen. Gaat het om Belgisch vals geld, dan zorgt het Bureau ervoor dat het aan de Nationale Bank van België wordt bezorgd om daar aan een deskundig onderzoek onderworpen te worden.

De **Deense** wetgeving kent geen voorschriften betreffende de overhandiging van vals geld aan de regering of aan de betrokken emissiebank. Zie ook de antwoorden op vraag M1.

De **Finse** wet bevat geen dergelijke bepalingen. In de praktijk toont de politie het vals geld aan de centrale bank indien deze er belang in stelt het te onderzoeken.

In **Frankrijk** voorziet artikel 442-13 WvSr in verplichte confiscatie van valse munten en biljetten, van de materialen en de instrumenten die bij de vervaardiging ervan zijn gebruikt, en van alle activa. De in beslag genomen goederen worden met het oog op eventuele vernietiging overhandigd aan hetzij de Direction des monnaies et médailles, hetzij aan de Franse nationale bank. Voorts moet eenieder die nagemaakte of vervalste monetaire voorwerpen ontvangt deze krachtens artikel 38-2 van de Code des instruments monétaires et médailles overhandigen aan de Banque de France (biljetten) of aan de Administration des monnaies et médailles (munten).

In **Duitsland** zijn alle financiële instellingen krachtens artikel 36 van de wet op de Bundesbank verplicht vals geld in beslag te nemen, het aan de politie te overhandigen en de Bundesbank op de hoogte te brengen. Vals geld moet aan de Bundesbank worden voorgelegd voor een deskundig onderzoek teneinde de valsheid te bevestigen.

Overeenkomstig artikel 11 van het bovengenoemde Verdrag van Genève is in de **Griekse** wetgeving bepaald dat vals geld door de bevoegde autoriteiten (rechtbanken, politiediensten) aan de emissie-instantie moet worden overhandigd.

In **Ierland** bestaat er een bepaling waarbij nagemaakt of vervalst geld aan de centrale bank moet worden gegeven.

Op grond van artikel 74 van de op 28 juli 1989 bij wetsbesluit nr. 271 aangenomen regels voor de toepassing van het Wetboek van Strafvordering, moet in **Italië**, bij vervolging in zaken met betrekking tot valsemunterij, de specialistische taak om vast te stellen dat het om valsemunterij gaat worden toevertrouwd aan vertegenwoordigers van een centrale dienst met de nodige deskundigheid, voor biljetten dus aan een deskundige van het algemeen bestuur van de Banca d'Italia (de emissiebank), en voor munten aan een deskundige van het algemeen bestuur van de schatkist (afdeling van het Ministerie van Schatkist, Begroting en Economische Programma's).

In **Luxemburg** wordt nagemaakt of vervalst geld op dezelfde wijze behandeld als elk ander geconfisqueerd goed in het kader van een strafrechtelijk onderzoek; het wordt dus eigendom van de staat en wordt volgens de huidige regelingen geacht te zijn vernietigd.

In **Nederland** kunnen als vals beschouwde munten overeenkomstig artikel 8 van de Muntwet van 1987 ter inspectie aan 's Rijks Munt worden aangeboden. Als nagemaakt, vervalst of geschonden beschouwde munten die in beslag zijn genomen, worden door de Nederlandse Munt bewaard overeenkomstig artikel 1 van het besluit inbeslaggenomen goederen.

Portugal merkt op dat zijn nationale wetgeving dergelijke bepalingen bevat.

In **Spanje** is de dienst opsporingen van de Spaanse nationale bank, die deel uitmaakt van de Criminele Inlichtingendienst (CID), bevoegd voor de coördinatie van alle aangelegenheden in verband met valsemunterij niet de Spaanse valuta of vreemde valuta's; via Interpol is deze dienst verbonden met het secretariaat-generaal van de ICPO.

Rondzendbrief nr. 633 van de CID d.d. 18.02.1980 betreffende de coördinatie van het politieoptreden op het gebied van de valsemunterij bevat een reeks instructies die ten doel hebben ervoor te zorgen dat aan de opsporingsdienst van de Spaanse nationale bank worden toegezonden:

- een kopie van alle politieverslagen over alle procedures die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de namaak of vervalsing van biljetten van de Spaanse valuta of van vreemde valuta's, en
- indien mogelijk, bij het exemplaar van elk verslag ook een vals biljet. Geregistreerd wordt dat een vals biljet voor deskundig onderzoek aan de nationale bank is toegezonden. In alle andere gevallen moet een foto of een fotokopie van het valse biljet worden toegezonden.

De **Zweedse** nationale wetgeving bevat geen specifieke regels terzake (zie M1).

In het **Verenigd Koninkrijk** bestaan er geen specifieke wetsbepalingen. Instructies van het ministerie van Binnenlandse Zaken bevatten evenwel regelingen voor de verwijdering van vals geld. In een bank, een bouwspaarfonds of een postkantoor als vals herkende Britse ponden mogen aan de emissiebank worden toegezonden indien er geen informatie voorhanden is die een succesvol politieel onderzoek laat verhopen. Niets belet een bank, een bouwspaarfonds of een postkantoor om desgewenst een beroep te doen op de politie. Door een particuliere persoon of een winkelier als vals herkend geld moet aan de politie worden overhandigd met het oog op toezending aan de Nationale Criminele Inlichtingendienst (NCIS).

Vraag P2: *Moeten de lidstaten verplicht worden om vals geld van de Europese Centrale Bank of een daaronder ressorterende instantie voor technisch en statistisch onderzoek te overhandigen?*

1. Verscheidene lidstaten benadrukken dat het zeker dienstig zou zijn om te beschikken over een centraal orgaan dat tendensen in de technieken van valsemunterij kon analyseren.

2. Het is nog een open vraag of die analyse moet worden verricht door een nog onder de auspiciën van de Europese centrale Bank in te stellen orgaan, dan wel zoals nu door de nationale centrale banken. Volgens sommige lidstaten kan het nuttig zijn die analyse te laten verrichten in de landen waarin het geld is aangetroffen en vervolgens de resultaten te centraliseren en te bewaren bij de Europese Centrale Bank.
3. Een lidstaat merkt op dat het aangewezen lijkt elk land voor het onderzoek een gekwalificeerde nationale organisatie te laten aanwijzen. Er zouden regelingen kunnen worden ingesteld om de informatie die het onderzoek heeft opgeleverd, b.v. via een gemeenschappelijke databank, ter beschikking te stellen van de andere lidstaten.
4. Spanje merkt op dat volgens de door de Spaanse nationale bank verstrekte informatie er reeds een richtlijn van de Europese Centrale Bank bestaat volgens welke de centrale banken van de lidstaten onder voorbehoud van nationale voorschriften specimens van aangetroffen valse eurobiljetten aan een centrum voor statistisch onderzoek moeten toezenden.

De richtlijn, die bindend is voor de centrale banken, heeft ten doel het centrum als ondergeschikt orgaan van de Europese Centrale Bank in staat te stellen technische en statistische analyses van valse eurobiljetten te maken.

Vraag P3: *Bestaat er in uw land, in het licht van de artikelen 12 tot en met 15 van het Verdrag van Genève met betrekking tot de instelling van centrale bureaus, een procedure voor het centraliseren van de opsporing en de vervolging indien bij herhaling reeds bekend en geïdentificeerd vals geld wordt ontdekt? Zo ja, omschrijf deze procedure. Zo nee, welke praktijk wordt er in uw land dan gevolgd?*

De politieautoriteiten in **Oostenrijk** moeten het centrale bureau ("Falschgeldreferat", department II/10 van het ministerie van Binnenlandse Zaken) informeren over elke geval van valsemunterij. De Oostenrijkse nationale bank zendt elk analyseverslag aan het centrale bureau toe.

In **België** wordt ook deze rol waargenomen door het Centraal Bureau ter Beteugeling van de Valsemunterij. Gerechtelijke procedures worden centraal opgevolgd, en alle inlichtingen die door het gerechtelijk onderzoek aan het licht komen, worden megedeeld aan het Bureau. Het Bureau verzamelt tevens alle inlichtingen van belang bij opsporingen, de preventie en de vervolging van dergelijke inbreuken.

In **Denemarken** vindt de opsporing en vervolging van delicten, inclusief valsemunterij, plaats op het niveau van de individuele politiedistricten. Denemarken heeft dan ook geen centrale opsporingsinstantie op dit gebied.

Wel is het forensisch onderzoek van vals geld gecentraliseerd bij de forensische dienst van de nationale politiedirecteur, waar vals geld wordt bijgehouden en geregistreerd. De genoemde forensische dienst onderzoekt de valsemunterijmethode en de gebruikte materialen, en hij maakt vergelijkingen met eerdere gevallen van valsemunterij en met relevante informatie en ander vergelijkend materiaal uit het buitenland. De forensische vaststellingen in het kader van een zaak van valsemunterij worden aan het bevoegde politiedistrict toegezonden, vergezeld van een beknopt verslag over de mogelijke plaats en tijd waarop de betrokken valsemunterij in Denemarken is geschied. Ook aan Interpol wordt verslag uitgebracht.

De forensische dienst van de nationale politiedirecteur onderhoudt ook contact met de nationale bank van Denemarken, die o.m. over de technische aspecten geïnformeerd wordt.

In **Finland** wordt de opsporing centraal verricht door de centrale recherche, behalve voor kleine zaken, welke door de lokale politie worden behandeld. Gewoonlijk wordt het onderzoek en de vervolging betreffende een zekere hoeveelheid geld ook gecentraliseerd in één zaak.

In **Frankrijk** is bij het centraal bestuur van de gerechtelijke politie een speciale politiedienst ingesteld, het zg. "Office centrale pour la répression du Faux-Monnayage" (OCRFM). Deze heeft tot taak valsemunterij op te sporen en te bestrijden, eventueel in samenwerking met de lokale diensten van de gerechtelijke politie. Op juridisch gebied is er een rondzendbrief van de minister van Justitie d.d. 19.02.1997 betreffende de coördinatie van het overheidsoptreden tegen valsemunterij en het in omloop brengen van geld. De vervolging van valsemunterij is gecentraliseerd op verschillende plaatsen over het gehele grondgebied. De met een onderzoek belaste rechter-commissaris schakelt het OCRFM in, dat vervolgens de activiteiten en het optreden van de lokale gerechtelijke politie coördineert. Er zijn gedragscodes opgesteld op basis van deze drie veronderstellingen:

- a) ontdekking van nog niet bekende valsemunterij: de grondregel is dat een gerechtelijk onderzoek wordt gestart op basis van valsemunterij, afgezien van eventuele andere inbreuken. Tot op de dag dat het onderzoek wordt geopend is de rechter-commissaris bevoegd voor alle elementen van de zaak wat betreft valsemunterij, vervoer, bezit en het in omloop brengen van vals geld;
- b) ontdekking van reeds bekende en onmiddellijk vast te stellen valsemunterij: tot een bepaald bedrag wordt de onrechtmatige bezitter hetzij officieel schriftelijk, hetzij door de politie op een latere datum uitgenodigd. Boven dat bedrag zal de rechter-commissaris door de officier van justitie met een gerechtelijk onderzoek worden belast. De betrokken politieautoriteit moet de feiten om strategische redenen melden aan de OCRFM, en aan de Franse nationale bank;
- c) ontdekking van niet onmiddellijk vast te stellen valsemunterij: de bevoegde lokale officier van justitie start een onderzoek, eventueel gevolgd door een gerechtelijk onderzoek door een rechter-commissaris.

In **Duitsland** is afdeling OA 33 van het Bundeskriminalamt (BKA) het centrale bureau. In Duitsland brengen de lokale politieautoriteiten het BKA op de hoogte van valsemunterij. De Bundesbank classificeert de zaken op grond van artikel 92 WvSr. In gevallen van internationaal georganiseerde valsemunterij is het BKA de bevoegde politieautoriteit. Het openbaar ministerie kan ook andere politieautoriteiten inschakelen. In gevallen die verscheidene deelstaten betreffen, kan het BKA in overleg met het openbaar ministerie de lokale autoriteit van één deelstaat inschakelen. Er is geen centrale opsporingsdienst. In Duitsland wordt een centraal register bijgehouden van opsporingen die meer dan een deelstaat betreffen. Er is evenmin een centrale voor valsemunterij bevoegde justitiële autoriteit.

Griekenland heeft een laboratorium voor onderzoek van valsemunterij opgericht, als een centrale dienst van het Directoraat Criminele Recherche dat in Griekenland nationale bevoegdheid heeft. De taken van dit laboratorium kunnen als volgt worden omschreven:

- 1) technische analyse van valse biljetten en munten;
- 2) registratie van verschillende types valsemunterij, technieken, beschrijvingen van valsemunters, verzamelen van bewijsmateriaal, vaststellen en opsporing van daders, slachtoffers en getuigen, communicatie met de centrale politiediensten en met de wetshandhavingsinstanties van andere landen. Deze taken worden uitgevoerd door een team van experts.

In **Ierland** zijn de opsporing en vervolging op het gebied van valsemunterij gecentraliseerd bij het fraudeopsporingsdienst van de Garda. Dit bureau heeft nationale bevoegdheid voor de opsporing van alle met fraude verband houdende inbreuken. De Dienst valse checks en munten (Counterfeit Cheque/Currency Section) is bij dit bureau de bevoegde afdeling.

In **Italië** worden valse bankbiljetten toegezonden aan de valsebiljettendienst van de Banca d'Italia. Daar wordt het nodige onderzoek verricht door een commissie van deskundigen. Deze commissie stelt over elk geval van valsemunterij een technisch verslag op, en zij geeft elke nieuwe zaak een classificatiecode op basis van de benaming van de betrokken valuta.

De dienst zendt de technische verslagen toe aan het Italiaanse Interpol-bureau, dat ze op zijn beurt naar Lyon zendt met het oog op bekendmaking in "Counterfeit and Forgeries" in Amsterdam.

In **Luxemburg** worden relatief omvangrijke gevallen van valsemunterij gecentraliseerd door de recherche.

In **Nederland** is binnen de divisie Centrale Recherche Informatie van het Korps landelijke politiediensten een afzonderlijke organisatorische eenheid belast met de informatieverschaffing over (inter)nationale, regionale en lokale ontwikkelingen en onderzoeken betreffende valsemunterij. Politiekorpsen kunnen gebruik maken van expertise die aanwezig is bij deze eenheid en verstrekken haar informatie over concrete opsporingsonderzoeken. De eenheid kan ook onderzoeken coördineren. Er zijn geen regelingen met betrekking tot de centralisatie van het opsporingsonderzoek of de vervolging van valsemunterij.

Portugal heeft de gerechtelijke politie aangewezen als de instantie die de opsporing en de vervolging centraliseert overeenkomstig artikel 12 van het Verdrag van Genève. Binnen de gerechtelijke politie opereert het Centraal bureau informatie georganiseerde economische misdaad (UNICEO) als centrale eenheid voor de verzameling van informatie over valsemunterij en de doorgifte van vals geld, dat ook aan Interpol wordt toegezonden. Sinds twee jaar bestaat er een protocol betreffende samenwerking tussen de Portugese nationale bank en deze eenheid. Tussen deze twee diensten worden regelmatige vergaderingen georganiseerd met de hulp van het forensisch laboratorium van de gerechtelijke politie voor zaken in verband met outillage. In overeenstemming met artikel 15 van het Verdrag worden internationale vergaderingen belegd tussen de centrale organen en de emissiebanken.

In **Spanje** is het centrale nationale bureau voor valsemunterij ondergebracht bij de afdeling opsporingen van de Spaanse nationale bank, onder de bevoegdheid van de gerechtelijke politie.

In **Zweden** kan de nationale gerechtelijke politie op verzoek van lokale politieautoriteiten opsporingen coördineren.

In het **Verenigd Koninkrijk** is de Nationale Criminele Inlichtingendienst (NCID) het centrale orgaan. Zijn valsemunterijdatabase is verbonden met de Bank of England.

Vraag P4: *Hebben de autoriteiten van uw land bij het verzamelen van bewijsmateriaal in de context van criminele opsporingen specifieke problemen ervaren in verband met de internationale justitiële samenwerking?*

Afgezien van de gewone moeilijkheden bij het verzamelen van bewijsmateriaal in internationale strafzaken hebben de meeste lidstaten geen weet van specifieke problemen op dit gebied. Frankrijk benadrukt dat de per lidstaat verschillende regels inzake bewijsmateriaal tot problemen bij de wederzijdse rechtshulp zullen leiden.

Ierland merkt op dat sommige landen soms node bewijsmateriaal overhandigen dat ertoe kan leiden dat een onderdaan in een ander land vervolgd wordt.

9. HET VERDRAG VAN GENEVE

Vraag Q1: *Heeft Uw land het Verdrag van Genève bekrachtigd? Welke voorbehouden bestaan er nog?*

Oostenrijk, België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk hebben het verdrag zonder voorbehoud bekrachtigd.

Onverminderd de desbetreffende bepalingen van het Verdrag van Genève is **Griekenland**, gelet op het belang van de munt en het beginsel van de bescherming van de staat, bevoegd voor in het buitenland gepleegde inbreuken op de nationale valuta (en derhalve ook de euro); Griekenland kan met andere woorden onderdanen en vreemdelingen op grond van de Griekse strafwet vervolgen, ongeacht de wetgeving van de plaats waar de inbreuk is gepleegd.

Luxemburg heeft het Verdrag van Genève nog niet bekrachtigd, maar er is een wetsontwerp daartoe ingediend.

Zweden heeft het Verdrag niet bekrachtigd. Aan vraag Q2 is geen aandacht besteed. Zweden wijst erop dat zijn regelingen reeds aan de meeste bepalingen van het Verdrag zouden moeten voldoen.

Het **UK** heeft het verdrag zonder voorbehoud bekrachtigd. Voorts is het UK in 1960 toegetreden voor wat betreft de meeste van de toenmalige overzeese gebieden, met inbegrip van Gibraltar maar met uitzondering van de eilanden voor de kust, en in 1963 voor wat Barbados en onderhorigheden betreft.